

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 09857

MARK SHAGAL: POEME

Aaron Kurtz

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x101, or by email at cmadsen@bikher.org.

מֵאֵרֶק שֵׁאֲגֵאֵל

מײן דאַנק

איך וויל דאָ אויסדריקן מײן טיפּסטע דאַנקבאַרקייט צו די מענטשן און אינסטיטוציעס וואָס האָבן אָף פאַרשיידענע אויפאַנים מיר געהאַלפּן אין דער אַרבעט אָף דעם בוך :

מאַרק שאַגאַל, וועמעס בילדער עס זיינען אַ לעבעדיקע וועלט אין מיר, אידאָ גאַרדעי, מישעל ראַפּאַפּאַרט, ס. ד. לעווין און „מאַרגן-פריי-הייט“, א. דזשענאַפּסקי, מ. אַקין און אַמבידזשאַן-איקאַר, פּוירל מאַולער און מוזיי פון מאַדערנער קונסט, מר. קאַלטן און „קאַלטן פּאַטאַס“, און פיער מאַטיס גאַלערייע פאַר באַהילפּיק זיין מיט פּלאַטן, צייכענונגען און פּאַטאַגראַפיעס. (אייניקע פון די בילדער אין דעם באַנד זיינען רעפּראָ-דוצירט פון דעם בוך וועגן שאַגאַלן וואָס איז אַרויסגעגעבן פון דער פיער מאַטיס גאַלערייע, און פון איציק פעפּערס בוך ביראַ-בידזשאַנער לידער, אַרויסגעגעבן פון דעם איקאַר, און ראַיסאַ מאַריטענס בוך וועגן שאַגאַלן, אַרויסגעגעבן פון דעם פּראַנצויזישן פּאַרלאַג אין ניריאַרק.)

דר. אייזיק קלומאַק, פאַר זיין טיפּן אינטערעס, קלוגע אייצעס און הילף ביים אַפּקלייבן בילדער וואָס איך האָב געוואַלט זאָלן טיילווייז קע-נען דינען ווי אילוסטראַציעס.

בעניאַמין קאַץ און דאַוויד סעלצער, וועלכע האָבן ניט נאָר מיט פּאַכמענישן געשמאַק נאָר אויך מיט איבערגעבענער קאַלעגיאַלער באַ-ציאונג בייגעטראָגן דער באַנד זאָל אַרויס וואָס שענער און וואָס בעסער. אַלגאַ קאַבראַל, פאַר אינספּירירנדיקע סוגעסציעס אין דער אַרבעט פון דער פּאַעמע און ביי דער טעכנישער צוגרייטונג פונעם באַנד.

— א. א. ק.

איין קונגס

גאזיק שאלז

(פאעמע)

פארלאג „מיינע לייענער“

ניו-יארק, 1947

צווייטע אויפלאגע

Marc Chagall

(POEM)

by Aaron Kurtz

Second Edition 1947

Copyright 1947

by Aaron Kurtz

New York, N. Y.

PRINTED IN U. S. A.

„כי שמחתיני . . . בפעליך
במעשי ידיך ארנן“.

לעגענדע א.

איך וויל אייך דערציילן א מייסע.
איך וויל א לעגענדע דערציילן פון היינטיקער צייט.
פון א וויטעבסקער ייד און א ציגעלע א וויסער,
וואָס גייט ווי זיין ליכטיקער שאַטן שטענדיק באַ זיין זייט.

„צי האַסטו געהערט אַ מייסע,
צי האַסטו געהערט אַ מייסע,
צי האַסטו געהערט אַ מייסע מיט אַ ציג אַ וויסע,
צי האַסטו געהערט אַ מייסע.“

וואָס איז דאָס פאַר אַ מייסע,
וואָס איז דאָס פאַר אַ מייסע,
וואָס איז דאָס פאַר אַ מייסע מיט אַ ציג אַ וויסע,
וואָס איז דאָס פאַר אַ מייסע“.

איך וויל אייך אַ מייסע דערציילן
פון אַ וויטעבסקער יינגל וואָס איז אַרויס אָף דער וועלט —
און וואָס ס'איז אים אין גאָטס וועלט ניט געפעלן
האַט ער איבערגעפאַרבט און איבערגעשטעלט.

און מיט אים איז אַ מיידל געגאַנגען —
מיט זיין ליבע — גרויס ווי זיין שוואונג,
און זי האָט געוואוסט אַז דעם הימל דערלאַנגען
וועט ניט אַנקומען שווער איר פאַנטאַסטישן יונג.

און ער איז אַרויס און גענומען די אַלטיטשקע וועלט
אין זיינע יונגע הענט
און זי באַמאַלן אַזוי ווי אים און זיין מיידל געפעלט —
אַף דער ערד, אַפן הימל, דעכער און ווענט.

און ער האָט געמישט זיינע פאַרבן אַזוי
ווי ער האָט זיי געזען אין איר אויג, אין איר הויט, אין איר קאַל.
אַזוי האָט זיין יעדער נייער געבוי
געקראָגן איר אַנבליק אַף אַלעמאַל.

און ווי גרויס ס'איז געווען זייער ליבע — איז גרויס
זייער גלויבן געווען.

איז ער מיט איר די וועלט איבערפארבן ארויס —
ווי דער וואָס זיצט אייבן האָט אליין ניט געזען.

די דאָזיקע מייסע
וויל איך אייך דערציילן — פון אַ וויטעבסקער ייד
מיט אַ ציגעלע אַ ווייסער
וואָס גייט, ווי זיין ליכטיקע קאלע,
ווי זיין ליכטיקער מאָזל,
ווי אַ פאַרכאַלעמטער יינגל מיט אַ שטוביקן ניגן
שטענדיק באַ זיין זייט.

ל ע ג ע נ ד ע ב.

אַמאַל.

אוי

אַמאַל.

אַי אַמאַל,

אַמאַל,

אַמאַל.

אוי, אַמאַל איז געווען

אַ מייסע,

אַ מייסע אין אַ מייסע פון

אַ מייסע.

„אַמאַל איז געווען אַ מייסע.
די מייסע איז גאַרניט פריילעך.
די מייסע הייבט זיך אָנעט
מיט אַ יידישן מיילעך.“

פון אַמאַל און אַמאַל

און אַמאַל

ביז אַט — די מינוט,

פון אַמאַל און אַמאַל ביז דער מינוט

און אַף אייביק איז

די מייסע דאָ

און וועט שוין זיין. די מייסע, אוי,
די מייסע פון
דער וועלט מיט אונדזער טרויער,
די מייסע פון
דער וועלט מיט אונדזער דויער. די מייסע, אוי,
די מייסע ווערט
דערציילט אונדז
אין טויזנט טויזנט טויזנטער קאלירן פון
א פריילעכן בעריישים אין א טרויעריקן מיטן,
דערציילט און איינדערציילט און אויסדערציילט —
פון אלע שווערע שאַלעכצן
אַרויסגעשיילט —
פון א וויטעבסקער
יידישן
מיילעך.

ליולינקע מיין ציגעלע,
ליולינקע מיין גאָלד.
פאַרבן זיינען שפיגעלעך —
קוק זיך אָן מיין פאַלק.

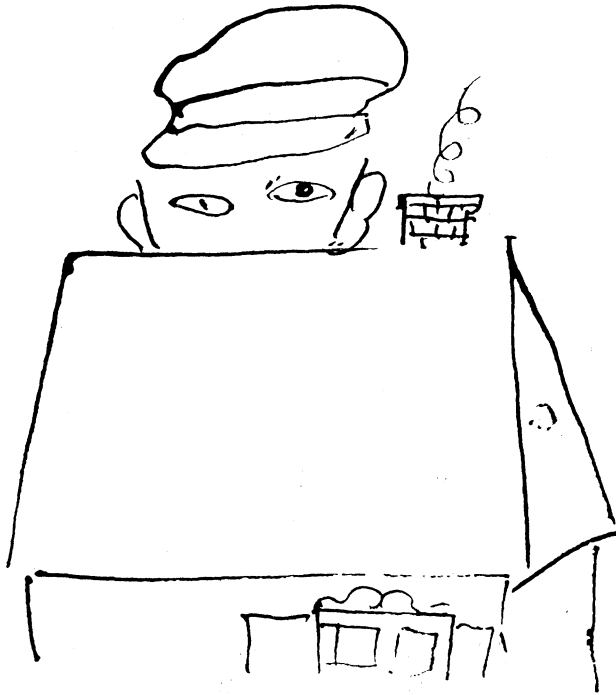
„השמים שמים לה' והארץ נתן לבני־אדם“.

צווי וועלטן — סאָף
און אָנהייב. צווישן זיי — דער יינגל — מיט אַ פולן האַרץ גוטסקייט
צו דער וועלט.
דער זיידע דער שויכעט בינדט די קו.
דער כאַלעף שפילט איר פאַר די אויגן מיטן בליץ פון שאַרפן סאָף.
דער יינגל שטרעקט אויס זיינע אַרעמס, בויגט זיך אָן צו איר,
גלעט איר, און באַרואיקט איר מיט טרייסט־ווערטער:
„קליין קיעלע: נאַקעט און געקרייציקט
אין די הימלען — טרוימסטו.“
צווי וועלטן — סאָף
און אָנהייב: דער יינגל אינמיטן
וויל מעכאַיע מייסים זיין
וואָס דער זיידע האָט פאַרשניטן מיט זיין כאַלעף. טרוים
קעגן טויט.
פענזל
קעגן כאַלעף. אָנהייב
קעגן סאָף.

אין די פעלכלעך באַ דער סטעליע אופגעהאַנגענע צו טריקענען
 זעט ער „אין כוישעך
 פון די נעכט . . . אַ גאַנצע סטאַדע פרייד
 פליען אינדערלופטן“.

„די יאַמקיפער ליכט אין שול גייען־אוף
 צו דער לעוואַנע, און די לעוואַנע פליט
 אַרונטער
 אין אונדזערע אַרעמס . . . גאַט . . .
 אַנטפלעק מיר מיין וועג . . . איך וויל זען
 אַ נייע וועלט“ . . .

האַט ער דערזען אַ שטאַט מיט מענטשן „גייען אינדערלופטן“. האַט ער
 דערזען באַקאַנטע

„באַזעצן זיך אַף דעכער אַפּכאַפּן דעם אַטעם“.
 אַזוי איז וויטעבסק אַריבערגעפלייגן קיין פאַריז. אַזוי האַט פאַריז געהערט:
 „פאַריז

— ביסט מיין צווייטע וויטעבסק“.

אַ מאַדנער צווילינג — די צוויי שטעט
 וויטעבסק און פאַריז.
 נאָר האַט די וועלט דערזען איניינעם זיי אַף זיין פאַלעט —
 האַט זי דעם זיוועג באַגריסט.

די הונגעריקע
יידן. הונגעריקע
ציגן.
הונגעריקע בעטלער איבערן שטאָט, אָפן בעסיילעם,
אין בייסמעדרעש,
הונגעריקע קינדער אין קאלטע וויגן — און דער כאָלעם כאָלעמט
אָפן שולהויף
ווי אַ פאַרבענקטער כאָסן.

אויסגעלענקטע שטיבלעך.
אויסגעקרימטע קרעמלעך.
דער באַלעבאַטישער דאַלעס שפאַצירט שאַבעס-יאַמטעוו
אין אויסגעפרעסטע לאַטעס —
און דער טרוימער טרוימט זיך
זינגענדיק
אַ טרויעריקן ניגן צווישן פוסטע קראַמען.

קרומע קוימענקערער קערן קרומע קוימענס
אַף קרומע דעכער פון קרומע הייזער אָף קרומע גאַסן —
און דער כאָלעם כאָלעמט
אַף אַ גלייכן וועג — פון די אומעטיקע קוימענס
ביז די פריילעכע הימלען.

אויסגעהאַרעוועטע מיידלעך אין שניידערייען, שטריקערייען,
אויסגעמאַרעטע באַכערס אין שוסטערייען
שטעכן ביזע נאַדלען אין דיקן געוואַנט
און געפּעכטע
רוגזעדיקע דראַטוועס דורך האַרטע פעל —
און דער טרוימער טרוימט זיך
זינגענדיק
אַ זיגרייכן ניגן, ווי אַ באַפרייער אין
זיין טפיסע-צעל.

הונגעריקע ווינטן וואַיעווען
אין די קראַנקע אייוורים פון דער שטאָט.
הונגעריקע ווינטן טרויערן

אָף אַזויפּיל טרערן,
 אָף אַזויפּיל טרויער,
 אָף אַזויפּיל צאַר,
 אָף אַזויפּיל אומעט.
 הונגעריקע ווינטן וואָרענען: וואָס שווייגט איר, יידן, גוואַלד,
 וואָס שווייגט איר,
 יידן, — און דער טרוימער
 טרוימט זיך
 אָפּן שולהויף, צווישן פּוסטע קראַמען,
 אינעם העקדעש,
 אונטערן באַד, אָף אַ בוידעם, אין אַ קעלער,
 אין אַ קוימען,
 אין שטאַט וואַרשטאַטן — טרוימט
 זינגענדיק
 ווי אַ גליקלעכער, פאַרליבטער כאַסן.

אינמיטן שטאַט מיט טרויער, אינמיטן
 שטאַט מיט טרוימען
 כאַלעמט דער יונגער מיילעך אין זיין אייגענער מעלוכע
 פון פאַרבן, פאַרמען און קאַלירן.

דער מיילעך האָט
 געהאַט
 אַ טאַטע, — (טאַטע, קום
 לאַמיר איבערפליען מיט וויטעבסק קיין פאַריז).
 דער מיילעך האָט
 געהאַט
 אַ מאַמע, — (מאַמע, קום
 לאַמיר אַריינפליען מיט וויטעבסק טיפער אין
 אייראָפּע.
 מיט וויטעבסק און פאַריז וועלן מיר ווייטער פליען — ביז —)
 דער מיילעך האָט
 געהאַט
 אַ וויגעלע,
 אַ וויגליד און אַ קאַלע און אַ ציגעלע.

דער מיילעך האָט
 געזען
 אַ וועלט פאַר זיך —
 אָף לייזונטן צעלייגט איבער
 אייראָפּע,

האַט ער גענומען טאַטע-מאַמע און
זיין וויגעלע,
זיין קאלע און
זיין וויגליד און
זיין ציגעלע
און מיט אלעמען אַוועק
אין ברייטער וועלט אַריין.

דער קיניג זיידע האָט געקיניגט אָף די קרומע,
 דאַלעסדיקע דעכער פונעם שטעטל.
 דער קיניג טאַטע האָט
 געקיניגט אָף
 די אינדערלופטנדיקע, פאַלנדיקע געסלעך פון
 דער שטאַט.

דער יונגער קיניג אייניקל — דער זון —
 קיניגט אין די הייכע הימלען
 מיט גוטסקייט פון זיין כאַכמע איבער גאַר דער ערד.
 די קיניגין מאַמע האָט געקיניגט מיט אַ שאַבעסקוידעש-פאַנים
 אַלע טעג פון אַ גאַנציאָר.

די קיניגין קאַלע קיניגט מיט נאַים-זמירעסדיקן קאַל
 פון אַלע פאַרליבטע טעכטער אָף דער ערד.
 דער יונגער קיניג אייניקל — דער זון —
 קיניגט איבער די זינגענדיקע בלאַע וואַסערן און זעגלענדיקע ווייסע
 וואַלקנס פון

אייביקן פּרילינג.
 אַזוי

ווערט די אַלטע מייסע מיטן אַלטן מיילעך יונג, אַזוי

ווערט דער לאנגער, שווערער דויער — קיעם.
און דער טרויער און דער צאר
ווערן קוואלן פארב אונטער דעם הימל זון
פון יונג-כאסנדיקער פרייד
אין כאסן-קאלע קיניגרייך.
באזעצט ער טאטע-מאמע אייבנאן אין זיין אטעליע אפן מאנמארט
און זיין קאלע —
אף א זילבערנעם לייטער צווישן הימל און ערד,
אף א פליענדיקן ווייסן פערד
פון דעם פייערדיקן רייטוואגן אין די הימלען,
אף א ווייסן וואלקן פון וויסרוסלאנד וואס גייט מיט אים
וואהין ער גייט —
ווי די בעריאזעס, ווי די דווינע,
ווי דער פרימארגן-האן,
ווי די אונט-ציג,
ווי זיין וויג און וויגליד. זיין קאלע באזעצט ער
פון פרימארגן ביז פארנאכט
צווישן די האריזאנטן פון
זיין לילעווען אינדערלופטן און לייוונטענע הימלען —
וואו די וועלט האט אן עק
און וויל זיך איבערפארבן, איבערמאלן
לויט דעם כאסנס פריילעכער פאנטאזיע און דער קאלעס
לייבלעכע קאלירן.

„גיי איך מיר ארויס אפן גאניקל
דאס שטעטעלע באקוקן“:
ווילט זיך אלעמען דערנענטערן
און די שטיבעלעך צערוקן.

(קווארטאלן אלטע שטיבער טוליען זיך אין קעלט און ווידערשטאנד
פון ווינטערדיקן
וויטעבסקער דאלעס — איינגענורעט, צוגעטוליעט —
ווי א מיניען ארעמעלייט אונטער איין
אלטן טאלעס. איינגענורעט, צוגעטוליעט — ווי געלאטעטע
פאליטישע עטאפניקעס אין שניידנדיקן שניישטורעם — פון הונגער,
קעלט און דורשט
אין האפערדיקן ווידערשטאנד — פארקאלעשט).

גיי איך צו מיין דווינע צו
איר קלארן גאנג באטראכטן.
ווילט זיך שטארק אוועק מיט איר —
די ערד, די וועלט א פארב טאן.

ארומגענומען מיט זיין קאלע
גייט ער זיך געזעגענען.
פארן פארט ער זייער ווייט,
נאר אירט אים שטענדיק דא באגעגענען.

ארומגענומען מיט זיין קאלע —
מיט זיין קאלע אף זיין טשוב —
פליט ער — מיט זיין גאנצער שטאט מיט זיך —
אף זיין באפליגלטער שטוב.

ליולינקע מיין ציגעלע,
ליולינקע מיין גאלד.
פארבן זיינען שפיגעלעך —
קוק זיך אן, מיין פאלק.

אָ אַ טויזנטפאַרביקן געשפּאַן
פּון טויזנט באַפּליגלטע ציגן און פּריילעכע הענער איז אַרויסגעפּלייגן אַ יונגער
וויטעבסקער ייד
איבער די ווענט פּון זיין שטאַט.

האַבן די ווענט זיך אַ טראַג געטאַן
דורך פאַריז און בערלין, דורך מאַסקווע, רוים און ניו-יאָרק
און זיך אויסגעשטעלט אין מיזרעך —
וואו ס'איז מיזרעך נאָר דאָ אַף דער וועלט,
און פון מיזרעך
צו מיירעוו געשפּאַנט, און פון מיירעוו
צו צאַפן און דאַרעם
געשפּאַנט

מיטן יידישן צאַר פון זיין שטאַט אַף די ווענט,
מיטן יידישן ניגן פון זיין פּאַלק אין די ווענט,
און מיט דער כאַכמע פון שיינקייט און שיינקייט פון כאַכמע באַמאַלענע ווענט
וואָס האַלטן זיי אוף —
ווי זיי האַלטן אוף זיין שטאַט
און זיין וועלט.

ווער עס קען דאָס לעבן — פון זיין טאַטנס שטיבל אין זיין שטעטל
ביזן הימל-טורעם אַפן עמפּיר-סטייט,
פון שאַטנספולן שולהויף מיט אַרעמע לעוואַיעס און נאָך אַרעמע
כאַסענעס
ביז דעם קאַלירנדיקן ליכט-יאם בראַדוויי,
פון די גראַשנדיקע פּאַנאַראַמע-קאַרטלעך, צוויי גראַשנדיקע
געטשקעס און
דריי גראַשנדיקע פּאַרטרעטן פון קייסאַרים,
קייסעריניעס
און — לעהאַוודל עלעף אַלפיי האַוודאַלעס —
מעגילע- און האַגאַדע-בילדער
ביזן ניו-יאָרקער מאַדערנעס
קונסט-מוזיי —
ווער עס קען דאָס לעבן —
פון האַקאַפעס-האַפקעס סימכאַס-טוירע אין פאַראומערטן
מיסנאַגדישן בייסמעדרעש
ביזן פייערפייגל-באַלעט אין מעטראַפּאָליטען —
דער קען
שאַגאַלן.

פון דעם מעלאַמעד אין כּיידער („זיאַמקע די ציג“)

ביז אים
איז קארטשעניש, קריכן,
קלעטערן, דראפען זיך
און שפאנען
איבער גלייכע ווענט
און קרומע וועגן, דורך זומפן
וואס מאכן אַנשטעל
פון שפיגלדיקע יאמען, גליטשיקער גאַנג —
געדריידלטער און פיינלעכער — אַף דינעם, קוואַלן אייז
און אַנגעברענטע שפאלן. ווער עס קען
דאָס לעבן — קען
שאַגאלן.

ווער עס קען שאַגאלן — קען
דאָס לעבן.
שטעל זיך
צווישן וויטעבסק און פאַריז.
שטעל זיך צווישן מאַסקווע און מאַדריד. פאַריינס וועסטו
די וועלט דערקענען, און דעם מענטש, און זיך — דעם ייד.
די מאַס פון העכסטן וויסן איז
דער איינציקער מאַמענט: ווען דו באַנעמסט דעם סאַד, דעם אַפענעם,
וויפיל מענטשן אַף דער וועלט עס האַבן ניט
אין הויז קיין באַד.
ווי אַ טראַפּן רעגן האַלט זיך אוף אין יאָם —
האַלט זיך אין דעם מענטש דערדאַזיקער מאַמענט. דעמאַלט קוקסטו
אַף דער וועלט
דורך אַ שטוב אָן וואַסער,
דורך אַ הויז אָן שויבן — און האַסט די וועלט אַ נאַקעטע
דערקענט.

פון דעם מעלאַמעד אין כײדער בײז אים — זעסטו דיין טאַטן
אין טאַלעס און טפילן
באַגינען — ער טײנעט זיך אויס
מיטן אײבערשטן — פאַנעם על פאַנעם —
דורך אַ מיזרעך־פענצטער פון זײן כמורנער כאַטע, און הייסע דימענטן פאַלן פון
דער מאַמעס אויגן באַם פרימאַרגן־פלאַם
פון גאַרנדיקן, הונגעריקן אויוון, און דו הערסט
די בײזע רײד פון די נעוויאים
איבער דעם אוישערס רויב פון אַרעמאַן,
מאַטערסט זיך מיט פײנטלעכע
געדאַנקלעכע ניסיוינעס,
מאַכסט־דורך פאַנטאַסטישע נעסיעס
אַף מענדעלעס ײדישער קליאַטשע
דורך בעניאַמענס הייכע האַסאַגעס פון וועלטן
אַף יענער זײט
סאַמבאַטיען,
לערנסט זיך אין גאַרקיס „אוניווערסיטעטן“, לויפסט צו שאַבעסדיקע סכאַדקעס
אין די וועלדער
און מיט פערעצן אַף „קנאַסמאַלן“. פון דאַרט
זעען שוין די אויגן ווייטער: פון פעטערבורג
דערזעסטו
פעטראַגראַד. פון פעטראַגראַד
דערזעסטו
לענינגראַד. און איבער אַלע יאַמען זעסט

און הערסט
 דעם זיידנס זינגענדיקע אייניקלעך די פעפערלעך און מאַטעלעך
 מיט דער קליאַטשע
 מיט דער בויד מיט מייסע-ביכלעך און ספּאַרים באַוואָפּנטע
 אַף טאַנקעס
 באַ די וועלט-געבענטשטע ווענט פון סטאַלינגראַד. און מיט זיי —
 דער אויסגעלאַכטער,
 ליידנדיקער
 שימענעליע
 און — די ציג.

באַקען זיך מיט
 שאַגאַלן. ס'וועט דיר נענטער ווערן
 דיין טאַטע און דיין כאַסן,
 ס'וועט דיר ליבער ווערן
 דיין מאַמע און דיין קאַלע.

ליולינקע מיין ציגעלע,
 ליולינקע מיין גאַלד.
 פאַרבן זיינען שפיגעלעך —
 קוק זיך אָן, מיין פאַלק.
 :: :: ::
 ליולינקע, ליולינקע,
 ליולינקע מיין ציגעלע ...

ד י צ י ג

„צי האַסטו געהערט אַ מייסע“ ...

„אונטער סראַליקלס וויגעלע,
 שטייט אַ קלאַרווייסע ציגעלע“ ...

ד י צ י ג

„וואָס איז דאָס פאַר אַ מייסע“ ...

סראליק איז געוואקסן, און די ציג האָט מיט סראליקן
געפאָקט און געמאַזלט, רעב ייסראָעל —
די ציג, רעב ייסראָעל —
דער סאַיר-לאַזאַזל.

די ציג
טראַגט אַף זיך דעם טרויער
פון וויטעבסקער פאַרלאַזנקייט, פון יידישן
גוירל אין געטאַ,
פון דערשלאַגענע יינגלעך מיט וועמען מען וויל זיך ניט שפּילן.
פון אַרעמע מיידלעך
וואָס בלייבן פאַרזעסן.
פון מאַרק-יידן
וואָס גייען מיט ליידיקן אַהיים.
פון קאַלעס פאַרשעמטע פון פאַלשע כאַסאַנים.
פון אַן אופגעגעבענעם כאַלעם.
פון אַ שטעטל אויילים.
פון אַן אַפגענאַרטער איידע יידן.
פון אַ פאַלק
וואָס קען זיך אַף מאַשיעכן ניט דערוואַרטן.
פון יעסוימים — נאַווענאַד —
אַף גאַטס באַראַט.
פון היימלאַזע מענטשן — אַף שאַנד און אַף שפּאַט. די ציג.

די ווייסע טויב האָט אונדז פאַרלאַזן באַ דער טיר
פון נויעכס קאַסטן אַפן באַרג אַראַראַט. נאַר ניט די ציג.
די ציג — מיט כאַסן-קאַלע, מאַכוטאַנים און קלעזמאַרים
איז מיט אונדז געגאַנגען צו דער כּופּע,
אין באַהעלטעניש געגאַנגען פון פאַגראַמען און געבוזקעט זיך
מיט בייזע הינט
מיט סראַליקן איניינעם,
אינמיטן כּורבן און אינמיטן סימכעס — וואו צעשראַקן און פאַרלאַרן,
וואו צעהוליעט און

צעטאנצט. אינמיטן סרייפע — א יאסעם א צעטומלטער,
אינמיטן אופשטאנד — א נעשאַמע
א געדולדיקע
וואָס שטייט און וואַרט: זי ווייס
אַף איר שטעטל יידן קען זי זיך פאַרלאָזן. ייסראַעל,
רעב ייסראַעל — די ציג,
דער סאַיר-לאַזאַזל.

פון שטילן, פרימיטיוון דאַרף
ביז יידישער, טומלדיקער שטאַט,
פונעם ברענענדיקן באַרג אַזאַזל ביז די קילע שולהויף-זוואַלן,
פון דעם קויהען-גאַדל
ביז שימענעליען
ביז שאַגאַלן — די ציגעלע — די ציג.

כאַד גאַדיאַ, כאַד גאַדיאַ — איין ציגעלע,
דעזאַבין אַבאַ — וואָס טאַטע-פאַטער האָט זיך איינגעהאַנדלט
פאַר זיין מאַראַכע.
כאַד גאַדיאַ, כאַד גאַדיאַ — ליבהאַרציקער שוטעף
צו אונדזערע קלאַלעס און בראַכעס. די ציג.

„אונטער סראַליקלס וויגעלע
שטייט אַ קלאַרווייסע ציגעלע . . .“
דאַס ציגעלע פאַרט מער ניט האַנדלען
מיט ראַזשינקעס מיט מאַנדלען —
זי גייט אַף אַ נייעם באַרוף:
די צעקרימטע שטאַט וויטעבסק פאַרוואַנדלען
אין אַ וועלט פון שענסטן קאַלטואו.

אַז איר וועט גרויס ווערן, ברידערלעך,
זאַלט איר אָפּהיטן די פידעלעך
פון בעריישיס, פון מידבאַר און באַוול,
פון גיירעש, פון שכיטע און וואַגל —
פון יערושאַלאַים ביז וויטעבסק און ווייטער —
וואָס האַבן אין טרויער געהיילט און געטרייסט.

„אונטער סראַליקלס וויגעלע
שטייט אַ קלאַרווייסע ציגעלע . . .“

אז איר וועט פריי ווערן, ברידערלעך,
זאלט איר אָפהיטן די פידעלעך
פון פאסטעך דאוויד ביז כאצקל דעם קלעזמער,
וואָס האָבן געשפילט אונדז אָף אייביקן דויער —
מיט לידער פארשפילט אונדזער טרויער,
אין אומגליק געהיילט און געטרייסט.

„אונטער סראליקלס וויגעלע
שטייט אַ קלאַרווייסע ציגעלע . . .“
דאָס ציגעלע פאַרט מער ניט האַנדלען
מיט ראַזשינקעס מיט מאַנדלען —
זי גייט אָף אַ נייעם באַרוף:
די צעקרימטע שטאַט וויטעבסק פאַרוואַנדלען
אין אַ וועלט פון שענסטן קאַלטואוו.

כאָד גאַדיאַ, כאָד גאַדיאַ — אַן איינווייניציק ציגעלע.
איין ציגעלע — אַזויפיל טייכן בלוט,
און דאָס ציגעלע איז דורכגעשוואומען.

כאָד גאַדיאַ, כאָד גאַדיאַ — איין קליין ציגעלע.
איין ציגעלע — אַזויפיל יאַמען מוט:
איז דאָס ציגעלע איבערגעקומען.

האַב איך ווייסע ציגן, ציגן,
וואָס טאַנצן מיינע זיגן, זיגן,
האַב איך רויטע הענער, הענער,
וואָס זינגען פרייהייט-טענער, טענער.
ניט קיין וואונדער איז דער וואונדער
ווי די ציגן טאַנצן זיגן,
ווי די הענער זינגען טענער, —
ס'שטעטל איז דער וואונדער!
ס'לעבן איז דער וואונדער!

„ציגעלע
מיגעלע, קאַטינקע, רויטע
פאַמעראַנצן“
רעגנבויגנס האַלדזן זיך —
גייען באַפעס טאַנצן. ציגעלע, מיגעלע,
גרינער באַק,
טראָג די פאַן פון פּרילינג,

ציגעלע, מיגעלע,
לעב א טאָג —
ביסט פון דער זון א צווילינג.

„ציגעלע
מיגעלע, קאָטינקע, רויטע
פאַמעראַנצן“
די וועלט איז אַ פאַרשאַטנטע —
פאַרב זי אָפּ
אינגאַנצן.

ציגעלע, מיגעלע געלער האָן.
וויל ער — קענסטו פליען.
דער אַדלער קומט פון אייבנאָן,
נאָר דו, באַ אים, קומסט פריער.

ציגעלע, מיגעלע
טאַנץ און שפּרינג,
לעבן צווישן יידן איז גאַרניט גרינג.
ציגעלע, מיגעלע
שפּרינג און טאַנץ,
סראַליק לעבט, געזונט און גאַנץ.

„ציגעלע,
מיגעלע, קאָטינקע, רויטע
פאַמעראַנצן . . .“
וויטעבסק האָט דעם פיינט באַזיגט —
גייען יידן טאַנצן.

„העי, העי, העמערל,
קום צו מיר אין קעמערל:
איכל דיר עפעס ווייזן“ —
אַ פענזל מיט אַ זעמערל,
דער וועלטס קאַלירן אין אַן עמערל —
די נעשאַמע פון דער ערד אין שפּיל וועל איך דיר ווייזן.

אַף אַ טויזנטפאַרביקן געשפּאַן
פון טויזנט באַפליגלטע ציגן און פריילעכע הענער איז אַרויסגעפלייגן אַ יונגער
וויטעבסקער ייד
מיט שטראַלנדיקע הענט איבער די ווענט פון אַלע
גראַע שטעט,
איבער פאַרוויינטע דעכער פון
דער וועלט,
אַף טיר און טויער פון דער וועלט, אַף אַלטע שולן פון
דער וועלט,
אַף טראַדיציע טעאַטערס פון דער וועלט,
אַף קאַהאַלשע בעדער פון
דער וועלט, אַף דוירעסדיקע בעסאַלמענס פון
דער וועלט, אַף אַלעמענס,
אַף אַלע, אַלע, אַלע פענצטער פון דער וועלט — באַנייענדיק
די אַלטע אייביקייט,
באַפרייענדיק די פריילעכע
פאַרבן און פאַרמען — פאַרבאַטענע
פון פאַרעלטערטער עלטער און אַלטמאַדישער אַלטקייט.

ער איז געקומען אַף דער ערד מיט זיינע פאַרבן
און געוואוסט:
דאָס איז די יונגקייט פון זיין פאַלק: וועלט און מענטש
נויטיקט זיך אין דעם.
איז ער אַרויסגעפלייגן אַף זיין טויזנטפאַרביקן געשפּאַן.
און וואָס ער רירט נאָר אַן גייט-אוף —
ווי אַ פרימאַרגן אַף קאַווקאַז, אין מעקסיקע, אין טעלאַוויוו —
און גייט קיינמאַל מער ניט אונטער.
און וואָס ער רירט נאָר אַן — לייטערט זיך פון טרויער,
און וואָס ער רירט נאָר אַן — טוט זיך אויס פון אומעט,
ווייל מאַלן מאַלט ער אויס די גרויסע, טיפע בענקשאַפט צו יעדנס כאַלעם —
פוננאָנען דער צווילינג — טרויער און אומעט — שטאַמט.

ווי קליין איז
א קליינשטעטל?
א ליבע איז געקומען ווי דער הימל גרויס.

ווי קליין איז
א קליינשטעטל?
א יינגל איז געקומען — ווי ער די גרויס.

ווי קליין איז
א קליינשטעטל?
א האָן איז אַרויסגעשפרונגען אין דער פייערדיקער הויט פון דער פרימאַרגן זון
און קרייט
ביזן הימל אַריין — איבער דער רונדער ערד.

ווי קליין איז
א קליינשטעטל?
א דראַכלער קלעזמער אָף אַ דראַכלען דאָך
שפילט
און די וועלט הערט.

ווי קליין איז

א קליינשטעטל?
א ייד א קאבצן דאוונט, און דער אפענער
שעל-ראש
מיטן קווערל ווייסן טאג אין אים
קוקט ארוף צום אייבערשטן:

דאס פירקאנטיקע פיצל ווייסער טאג איז אנגעשטעלט
אקשאנעסדיק און גוטמוטיק
צום הימל,
ווי א נייע דעכל-שויב
אף א פאררויכערטן לאמטערן
וואס קוקט דורך נאכט ארוף — ארוף, ארוף:
צי קומט ער שוין,
צי קומט שוין דער
באגינען.

ווי קליין איז אַ קליינשטעטל?
אַ כאַסענע — זאַ כאַסענע פאַר אַלעמען,
און פאַר אַלעמען — ניט דאָ געדאַכט —
איז אַ לעוואַיע.

אַ קליינשטעטל איז — אַ קראַך
ווען מען מעסט דעם מענטש,
די ליבע
אונטער איין
שמאַלן, נידעריקן, ענגן
שטעטלדיקן דאָך.

אַ קליינשטעטל איז
די שענסטע וועלט —
ווען דאָס גוטע אַלטע
דערקענט זיך אינעם נייעם.

ױטעבסק שפּילט אַ ליבע
און די וועלט קוועלט אָן.
ױטעבסק מאַלט אַ מייסע — לויפט די וועלט אָף וואונדער.

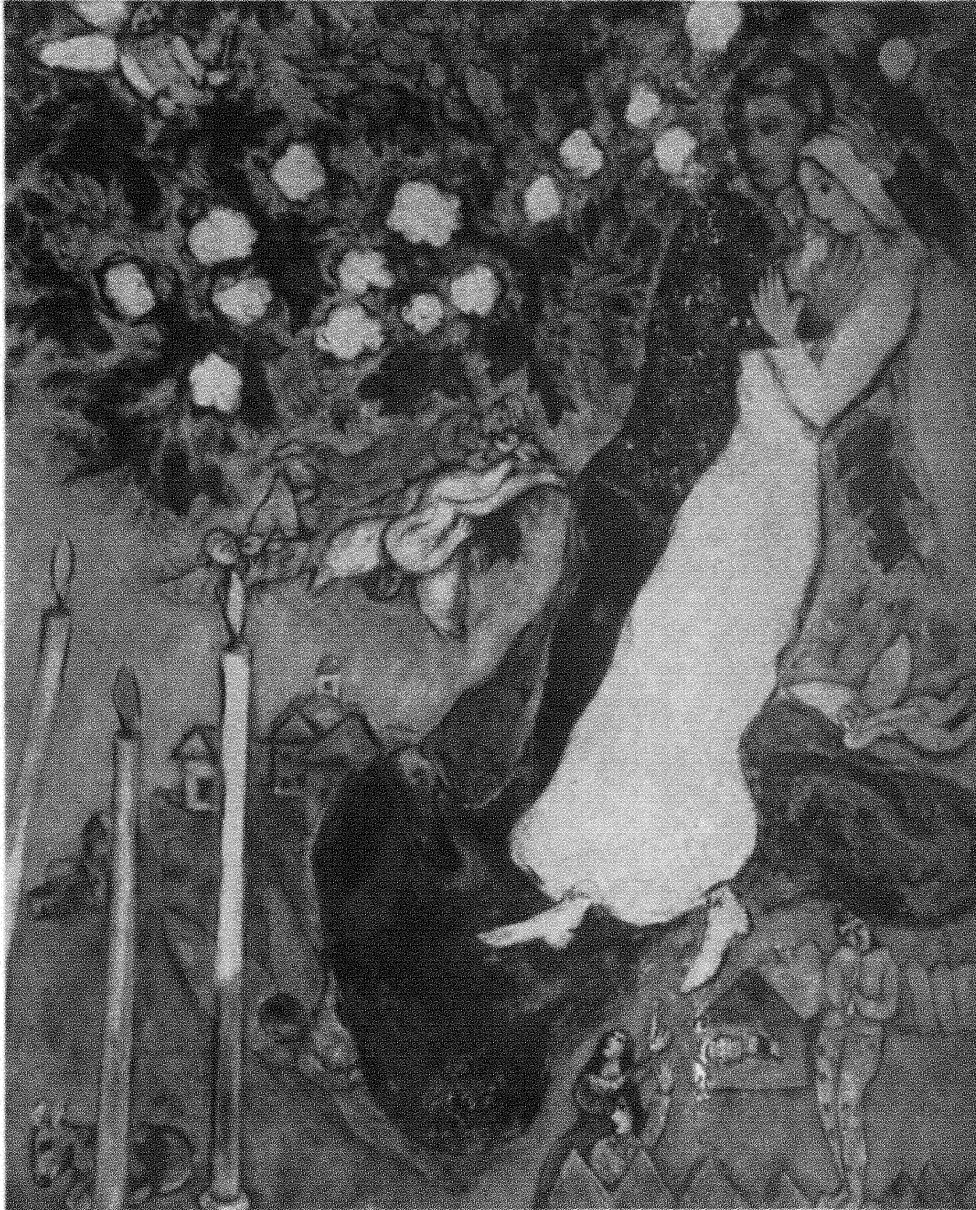
בליט
אין בלאַער נאַכט דער גרינער
מאַן.
זינגט
אין בלאַער נאַכט דער רויטער
האַן.

ױטעבסק און פאַריז — אַ צווילינג —
אַ באַרוועס דאַרפּיש יידיש מיידל
און אַ פּרינצעסן פון סאַלאַן —
בליט
אין בלאַער נאַכט דער גרינער
מאַן.
זינגט אין בלאַער נאַכט דער רויטער
האַן.

ן׳יטעבסק איז ————— ווייט
 ווייט ————— אין סאַמע אָנהייב ווינקל
 פון
 געטאַ-שטעטל אין אַלע אַלטע געטאַ-לענדער.
 וויטעבסק איז ————— ווייט
 אין אַלטן מיטן
 פון טרויעריקע געטאַ-שטעט אין ליטע און ווייסרוסלאַנד. וויטעבסק
 איז
 ווייט ————— ווייט
 אין יאַטעוודיקן הינטערגרונט פון אַלטע פּאַלקלידער און יונגע טרוימען
 און ווייטער ————— ווייטער נאָך
 איז
 וויטעבסק ————— ווייט
 און טיף
 און ווייט און ברייט
 און ווייט און לייכט און ליכטיק אין
 דער לויכטנדיקער יונגקייט פון
 דער ווייטער ווייטער ווייטער צוקונפֿט.

ווי אַלט איז וויטעבסק? אַזוי אַלט
 ווי שאַגאַל מאַלט זי אויס אָף זיין געשטעל —
 אָף דער בינע, אָף דער ערד — פאַרן טעאַטער,
 פאַר דער וועלט. סיי-ווי-סיי —
 בינע, בעסאַלמען, קינעס,
 טכינעס, ליבע-לידער
 אָדער פּסאַלמען — אַלט וויטעבסק איז
 די יונגע וועלט
 וואָס איז יוגנטלעך יונג ווי ס'דאַרף זיין די יונגע
 צוקונפֿט פון דער וועלט
 וואָס דער וויטעבסקער ייד מאַלט אויס
 אַפֿן מאַרגן-מאַרגן-איבערמאַרגן
 צווישן הימל און ערד.

שיר האשירים אָשער מישייריי שירים שיר.
 שיר האשירים — אופשטאַנד פון גרויס ליבע
 קעגן אַלץ
 וואָס איז באַנאַל.
 שיר האשירים פון דעם גרעסטן און דעם שענסטן גוויר:

שיר האשירים אָשער לעאַדאַם-ענאַש-געווער-איש שאַגאַל.
 שיר האשירים פון אַ הימל פליענדיקע
 בלאַע פיש
 מיט רויטע פידלען.
 שיר האשירים פון דעם צויבער

וואָס גיט פאַרבן פליגלען, וואָס גיט רייכעס פליגלען און פאַרבן,
און בלומען און פאַרבן גיט די כושים צו דערפרייען זיך מיט מיידל-יינגל ליבע
וואָס איז צאַרט און נאַקעט איינגעוואַקסן
אין דער צאַרטער נאַקעטקייט
פון בליענדיקן בלאַען בעז.

שיר האַשירים פון אייביקן מיידל-ווייב
וואָס די געזעצן קענען איר ניט פאַרעלטערן, ניט אומברענגען. שיר האַשירים
אַשער מישיריי שיר.
אַלע פאַרבן און קאַלירן אַנטפלעקן זיך פאַר אים אין איר. ברונימער
מיט רעגנבויגנס פול. אַזערעס און טייכן מיט לעוואַנעס פול.
וועלדער זומער פון בעריאַזעווען ווייסרוסלאַנד מיט איר אַטעם פול.
לייוונט איז הימל און הימל איז
זיין קאַלעס אויסשטייער. טוט ער אַלע קאַלעס אָן
איר דורכזיכטיקע מיידלשאַפט. שיר האַשירים.
שיר האַשירים
פון אַ וועלט פון לויטער ליבשאַפט.

שיר האשירים
פון א וועלט פון לויטער טאָג. שיר האשירים
פון א וועלט
פון לויטער קלעזמער.

שיר האשירים אשער מישיריי שירים שיר.
זיין גאנצע וועלט האט ער געמאכט דערקענען זיך
אין איר.

געבורטסטאָג — יעדן, יעדן, יעדן טאָג — געבורטסטאָג.
יעדן טאָג איבערגעבאָרן — ער און זי.
בא אים איז גרעסטער יאָמטעוו אינדערפרי:
זיין גאנצער טאָג איז

אינדערפרי.
 זיין רויטער ראָק, איר ווייסע קלייד,
 די געלע זון,
 דער בעכער רויטער וויין — איז סימכע אינדערפרי.
 דורכן פענצטער זען פאַריז — איז יאַמטעוו אינדערפרי.
 כאַסן-קאַלע באַם אייפל-טורעם — פאַרליבטע אָפן רויטן פליענדיקן פערד —
 מיט אַ פריילעכן
 צעלויכטענעם לייכטער אין זיין פאַדערהאַנט מיטן ברענענדיקן ליכט פאַרויס—
 פאַרליבטע פליען איבער דער נאַכט און הערן זיך צו
 ווי ס'קרייט דער האַן — דער רויטער האַן אין בלאַער נאַכט,
 און דער אייזעלע מיטן פידל און כאַסן-קאַלע — איז יאַמטעוו אינדערפרי.
 איז סימכע אינדערפרי.
 אַלע זיינע פאַרבן זיינען שטיקער אינדערפרי.
 דערפאַר איז אַזוי פרי
 אין זיינע שפעטע גרינע נעכט,
 דערפאַר איז אַזוי נאַכטלאַז
 אין זיינע טיפע בלאַע נעכט.

איבער דער

שטאָט

פליען פייגל. איבער דער

שטאָט

פליען שטערן.

איבער די דעכער גייט

די זון.

איבער די דעכער גייט

די לעוואָנע.

איבער די דעכער פליען די האַפענונגען פון קליין און גרויס.

איבער די דעכער טראָגן זיך

די זעאונגען פון דיכטער, און מיט זיי —

זיי ביידע —

ער און זי — איניינעם

איניינעם ווי צוויי לייכטע, לאַנגע, דינע סילוועטן

ליכטיקע

פליען, פליען

צום אייגענעם הימל איבער דער שטאָט.

זייער ליבע גרייכט אין יעדער שטוב — ווי די זון,

ווי די לעוואָנע.

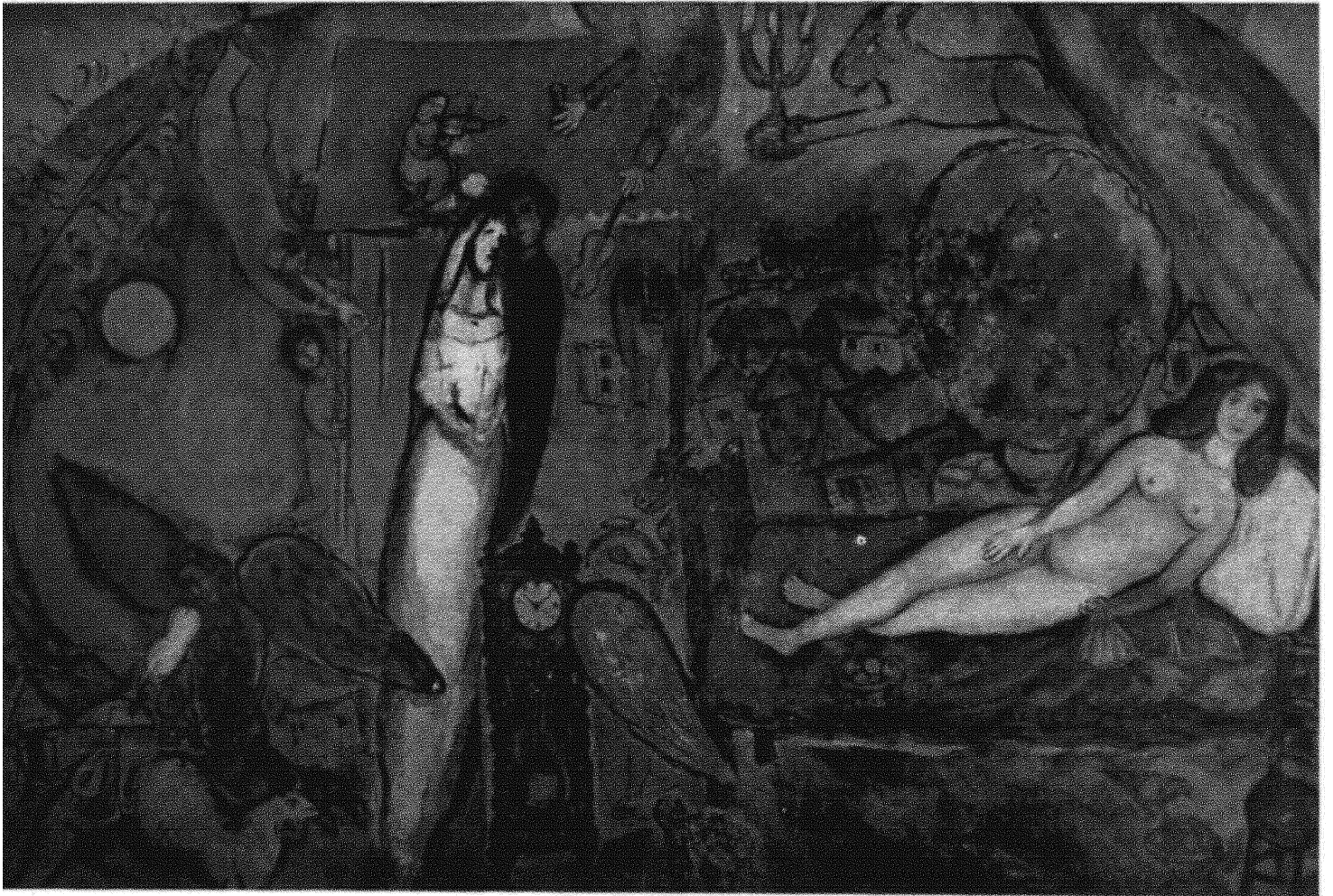
און ווי הייך זיי פליען ניט — זעען זיי אלע נאָענט

זיבער די דעכער,
זיבער די בוידעמער —
וואו די צייט הערט ניט אוף צו פלעכטן פליגלען
אף לאנגאניקע ליבע-טרוימען.
פליען ביידע,
האלדון זיך
און שפיגלען זיך אין דווינע פליענדיק,
און פליענדיק
האלדון זיי גאנץ וויטעפסק.

וְיִיר הָאֲשִׁירִים אֲשֶׁר מִשִּׁירֵי שִׁירִים שִׁיר.
אִירַע אֲקַסְלֶען זײַנען זײַנע פּליגלען.
אִיר פּאַנִים אִיז
זײַן פּאַלִיטֶרע,
אִירַע פּינגער — זײַנע פּענזלען,
אִיר קאַפּ אִיז דער צױבערשפּיגל
פּון זײַן פּאַנטאַסטישן אײצער. און זי אִיז זײַן אײביקע
הימל-בלאַע פּידל.

אִין אִירַע קלײדער פּוצט ער אויס
זײַנע קלעזמאַרִים

און זיי זעען אויס
 ווי זי וואלט זיי אלעמען געבארן, און זיי שפילן
 ווי זי וואלט זיי פארזונגען מיט ניגונים
 וואס ס'וועט זיי נעמען טאג און נאכט אן אייביקייט
 זיי אויסצושפילן.
 און זיי זיצן און
 זיי שפילן. (אף אלע דעכער, אף אלע קוימענס).
 און זיי שטייען און
 זיי שפילן. (אין אלע וועלדער, אין אלע הויפן).
 און זיי ליגן און
 זיי שפילן. (אין ביזע זאווערוכעס און פרידלעכע שנייען).
 און זיי גייען און
 זיי שפילן. (בארג ארום און בארג אראפ, קאפ ארום און קאפ אראפ).
 און זיי פליען און
 זיי שפילן
 און
 זיי שפילן און
 זיי שפילן
 און זיי
 שפילן, שפילן, שפילן, שפילן —
 גרינע קלעזמארים — פארטיפטער גרין פון פעלדער פרייד.
 בערד — פון בלאען ליכט. היטלען — קרוינען פריילעכע קאלירן.
 פיאלעטענע פידלען, פידלען רויטער גאלד און פידלען געלער גאלד,
 גאלדענע, גאלדענע,
 גאלדענע צילן —
 פאר דער וועלט אין טומל,
 פארן פאלק אין טרויער, פארן פאלק אין סימכע,
 פארן מענטש אין צאר און פרייד פון ליבשאפט אן אן אפשטעל

שפילן — אַ כאַסענע פון לעגענדאַרישן נעכטן און וויזיאַנערישן היינט —
שפילן, שפילן
און ניט אופהערן — ווי ס'הערן ניט אוף
צו שלאָגן
די הערצער פון די צוויי ביליאָן לעבעדיקע מענטשן. ווי ס'הערן ניט אוף
צו פאַרן זיך
די פאַרן.
ווי ס'הערן ניט אוף צו זינגען אַלע
וואָס ווילן אייביק
זינגען.

„יידל מיטן פידל,
בערל מיטן באַס:
שפיל מיר אוף אַ לידל“ ...
פון מאַרק ביז מאַנפאַרנאַס.

יידל מיטן פידל
פון אָנהייב ביזן סאַף:
שפילן אין קאַפעליע
אייפעס, פערד און שאַף.

יידל מיטן פידל —
פידל איז זיין ציל:
שפילט די וועלט די גאַנצע
אַף פידעלעך און שפילט.

„יידל מיטן פידל,
בערל מיטן באַס:
שפיל מיר אוף אַ לידל“ ...
פון מאַרק ביז מאַנפאַרנאַס.

אין שטעטל איז יאָמטעוו,
אין שטעטל איז פריילעך,
א ייד פון א גאַנץ יאָר
ווערט היינט אַ מיילעך.

דאָס שטעטלע פאַרפּוצט זיך,
די קלייטעלעך פאַרשלאָסן,
דאָס שטעטל מאַכטאַנים
פאַרט באַגעגענען דעם כאָסן.

דאָס שטעטל האָט אַ טערעץ
אויסטאָן זיך פון זאָרג און אומעט,
ווערט יעדער ייד אַ פעטער,
יעדע יידענע — אַ מומע.

„כאַטש אַן אַרימענקע, פאַרט אַ מומע,
ניט קיין געבעטענע, אליין געקומען“.

די קלעזמאַרים, אין די הימלען, סטראַיען זיך,
דער באַדכן פליט נאָך העכער.

פירט שאגאל ארויס דאס שטעטל טאנצן מיט דער כופע
אף די פליענדיקע דעכער.

„תולה
ארץ
על
בלימה“.

„כאצקעלע, כאצקעלע, שפיל מיר א קאזאצקעלע!“

פליט א שטעטל יידן אינדערלופטן —
ווי די ערד און ווי דאס לעבן
זאל זיין פון סימכע בעגילופין.

דער הימל האט זיך צעעפנט
און פארפלייצט דאס שטעטעלע מיט ליכט,
שמעקט שטעטלשער דאלעס מיט יאיען-געפען,
און עס גלאנצן לעכערדיקע שיד.

א) ייד גייט אויס א וועלט
מיט קרומע שיד.
א ייד פירט זיין טאכטער צו דער כופע
מיט קרומע שיד.
דאלעס איז דער קרומער שליאך פון דער וועלט מיט קרומע קעפ —
טאנצט א פאלק זיין נאכעס אויס
מיט קרומע שיד.
און די קלעזמארים שפילן כאסענעס

מיט קרומע שיד.
נאַר די פידלען זיינען גלייכע, בייגעוודיקע, דינע.

די באַנדורע גייט
מיט קרומע שיד,
נאַר גלייך זיינען די פיס, וואָס שאַגאל האָט איר געגעבן —
ווי איר גלייכער גריף
און ווי איר פאַטערלעכער טיפער טאָן
וואָס האַלט-אונטער און באַשטעטיקט די אייביק-יונגע כאַכמע פון
די פידלען,

וואָס הייבן זיך ניט אָן צו רעכענען מיט די קרומע שיך
און זיינען נאָר פאַרטאָן אין ברען פון האַרציקן עקסטאַז
פון יונג און אַלט, פאַרטאָן אין ברען
פון אויסמאַלן זיך וועלטן גרינע, בלאַע, געלע, רעגנבוויגנדיקע
הימל-טרוימען אָף דער ערד —
ווי עס מאַלט שאַגאַל).

און די קלעזמאַרים שפּילן שוין,
און דער באַדכן זאַגט שוין,
דאָס שטעטל מאַכטאַנים גייען שוין
און דער אַלטער ווייטיק קלאַגט שוין:

„אוי, וויין, קאַלעניו, וויין,
אַף דיין נייעם לעבנסוועג
וועט דיר ניט פעלן קיין געוויין!“

די מאַכטענעסטעס ברעכן אויס אין אַ געיאַמער
וואָס קען שטיינער רירן: ווי אַ כאַר געוויין
דעם באַדכן זאַל אַקאַמפּאַנירן.

שפּילט, קלעזמאַרים, שפּילט!

„ברוך הבא!
קול ששון וקול שמחה,
קול חתן וקול כלה —
ברוך אתה —
משמח חתן אם הכלה!“

די לעוואַנע גייט אַ פּריילעכס אָף די דעכער.
די שטערן אָף די גאַסן טאַנצן אַ קאַדרייל.
דער כאַסן האַלט אין האַנט דעם פּולן בעכער
און ווינטשט זיך וואָס ער וויל:

„גילה רינה
דיצה חדווה“

פערעצעס באַנטשע
 און שאַלעם-אַלייכעמס טעוויע
 פירן מענדעלעס יעסוימע צו דער כופע. לעכאַ
 דויד, לעכאַ דויד,
 לעכאַ דויד
 ליקראַס קאַלאַ. און אַלץ וואָס
 אין פידעלע שטעקט
 צעגיסט זיך איבערן שטעטל מיט וויינענדיקע פריילעכס.
 די מאַכוטאַנים וויינען. דער בייסמעדרעש וויינט.
 נאַר דאַס שטעטל מיט די שטערן גייען
 אין ליכטיקן שול-הויף אַ קאַראַהאַד, און די לעוואַנע
 מאַלט
 אַף די בייסמעדרעש פענצטער בילדער
 פון מאַרגן און איבערמאַרגן. גילאַ
 רינאַ
 דיצאַ כעדוואַ: גאַלדענע לעגענדע
 פון נאַקעטן דאַלעס. מאַזלטאַוו
 מאַכוטאַנים, מאַזלטאַוו, מאַזלטאַוו
 כאַסן-קאַלע.

לעבעדיק
 שפילט די קאפעליע. א שטוב
 האָט ניט קיין סטעליע
 נאָר ווי אַ שטאַט די גרויס — אַ דיל. שפילט,
 קלעזמאַרים, שפילט.

לעבעדיק
 שפילן די קלעזמאַרים — אומעטיקע פריילעכס.
 פליען פון די פידעלעך ווי פייגעלעך די טרוימען.
 טוט אַן די לעוואַנע בלאַע פליגלען אַף פאַרבענקטע

אומעטיקע קוימענס. און די וועלט
קוקט, און איר איז שווער
באנעמען
צי דארף זי זיך וואונדערן,
צי דארף זי זיך שעמען.

★ ★ ★

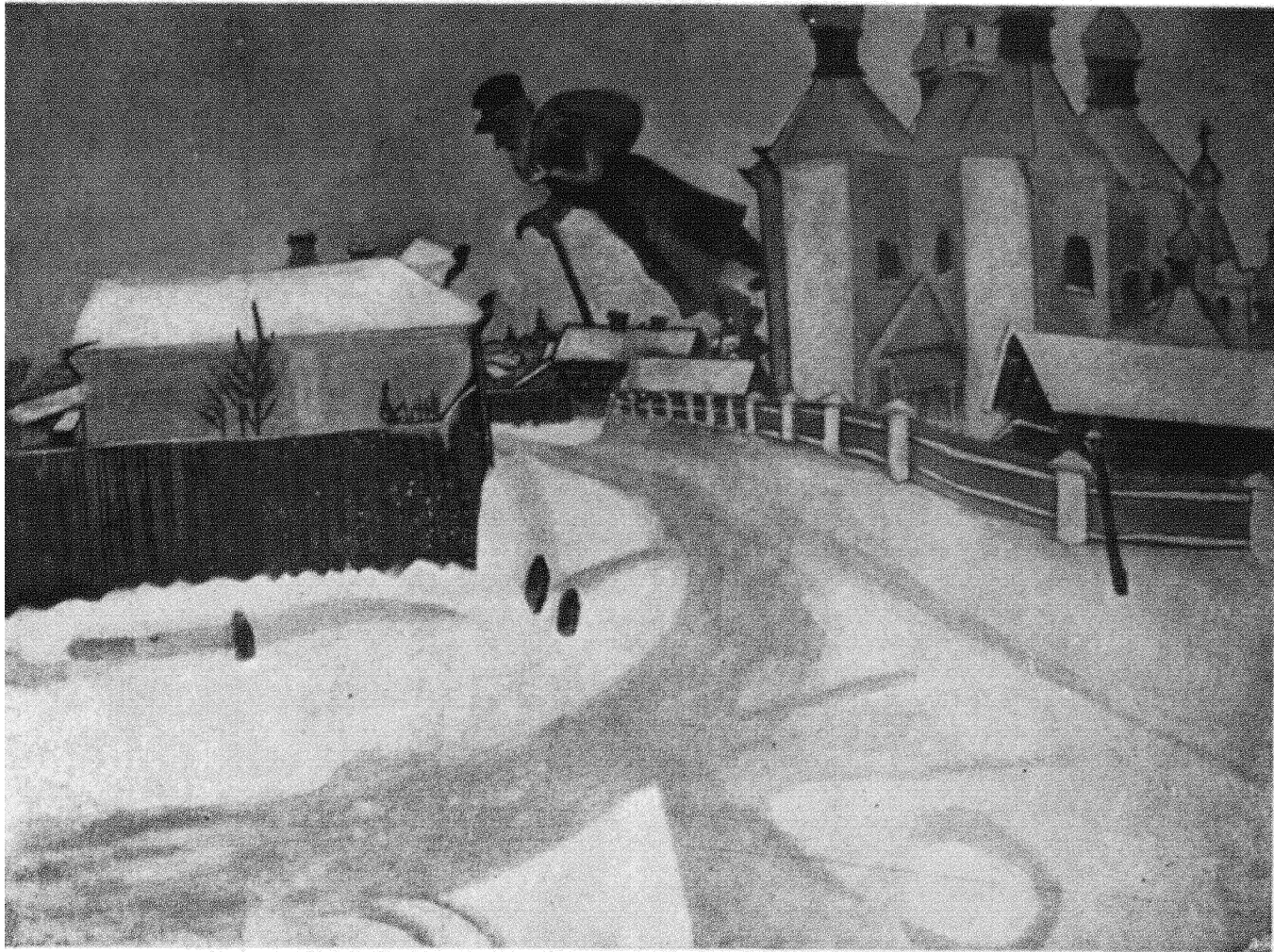
„לאמיר מאכן פון נייטוואך שאבעס“ ...
רעב שלוימע מעג שוין
מיט אַ רואיק הארץ האוודאלע מאכן —
די האוודאלע וועט
שוין מערניט אַפטיילן דעם שאבעס פון
דעם אינדערוואכן.

לוסטיקע קאלירן האַבן אויסגעבונדן
דעם שאבעס מיט דער וואַך, פאַרטראַכטע פאַרבן ווי צעשפילטע יינגלעך
טאַנצן אויס
דעם זונטיק-מאַנטיק-דינסטיק-מיטוואַך-דאַנערשטיק-און-פרייטיק-שאַבעס
אַף שולהויפן ווי מייאיקע בולוואַרן
אין וויטעבסק און מאַסקווע בערלין און פאַריז טעלאַוויוו און ניו-יאַרק.

ליולינקע מיין ציגעלע,
ליולינקע מיין גאַלד.
פאַרבן זיינען שפיגעלעך —
קוק זיך אָן, מיין פאַלק.

מיט א טאלעס-זעקל קינעס גייט דער ייד
איבערן שטאָט.
די קינעס קלאַגן, נאָר דער ייד —
ער גייט און זינגט.
פון זיין קאָפּעלוש און קאָפּאָטע קאָפּעט שווערער צאָר,
נאָר זיין גאַנג איז אַ געדאַנק וואָס שפרודלט מיט געזאַנג.
זיין פּאַנים שלאָגט זיך אָפּ אין טרויער פון דער שטאָט,
נאָר די אויגן טראַגן אין זיך אַלע צוזאַגן
פון וואַרטנדיקע ווייטן.
דער קליינער, שווייגנדיקער ייד וואָס גייט
איבער דער שטאָט, איבער דער וועלט
איז אַ ווייטער גייער און אַ טיפּער טראַכטער, נאָר ניט דער אַלטער
וואַנדערער
איז ער.
ער גייט ניט זוכן בלויז
זיין מאַקעם מיקלעט,
ניט אַפּזוכן דעם ווייטסטן מיילשטיין פון זיין נאַווענאַד.
ער גייט

ווייל גיין איז טראַכטן און
 דערטראַכטן זיך.
 ער גייט, ווייל גיין איז זען און גיין איז — אַנקומען און זיין.
 און זיין גיין איז פאַשעט — ווי פאַר דעם געבאַרן.
 און זיין גיין איז ריזיקע וואָס ווייס ניט פון געפאַר פון גיין
 מאַמעש אָף מישקיילעס.

זיין גיין איז — הייך, הייך, „אויב ניט נאָך העכער“.
 זיין גיין איז
 אויג אָף אויג
 מיט די שטיבער, מיט דער שטאַט,
 אויג אָף אויג
 מיט דער מאַדנער, מוירעדיקער, מעכאַיעדיקער וועלט, אויג אָף אויג

מיט דער שאגאליש אויסגעפארבטער „סטעליע“
איבער דעם שטענדיק שפילנדיקן קיילעך, —
אויג אָף אויג
מיט זיין באַשעפערס ליבער,
אויסגעפוצטער טעמע — די וואַלדיקע, די גראַזיקע,
קאַלירן-לירישע — די מוזיקאַלישע
באַשטעטלטע
ערד.

אַ ייד גייט איבערן וואַלד און טראַכט
אַ ניגן.
כאַפט דעם ניגן אוף דער וואַלד, און דאַרט
בלייבט ער שוין. און דאַרט איז ער אָף אייביק שוין
געבליבן.
און אַז אין וואַלד איז דאָ אַ ניגן — וואַקסן אויס
קלעזמאַרים הינטער ביימער
און בלייבן דאָ, און לאַזן שוין דעם ניגן מער
ניט אָפּ,
ווייל אַן דעם ניגן איז פאַר זיי ניטאָ דער וואַלד,
און אַן דעם וואַלד
איז פאַר זיי ניטאָ קיין פּרילינג,
און אַן דעם פּרילינג איז
פאַר זיי ניטאָ קיין וועלט.
און פון דעם ניגן זינגען שוין אַרויס נאָך אַנדערע

ניגונים,
 איז אין וואלד אַ שעפע אָף קלעזמאַרים.
 און די ביימער אונטער וועלכע די קלעזמאַרים שפילן
 איז אַפֿן האַרצן גוט, און אַזוי די וועווריקעס,
 די קראַליקעס. און אַ ציגעלע, אַ קעלבל, וואָס קען אַהער פאַרבלאַנדזשען
 וועט שוין בלייבן דאָ,
 ווייל זי דערשמעקט פאַר זיך אַ יונגע צוקונפט
 מיט היימישע קלעזמאַרים און
 ניגונים.

שפילן די קלעזמאַרים
 ווי געבאַרענע אין פּרילינג-וואַלד
 צו שפילן פאַר דער אייביקער פאַרליבטער וועלט
 וואָס באַשאַפֿן האָט
 דער וויטעבסקער ייד —
 מאַרק שאַגאַל.

„יידל מיטן פידל,
 בערל מיטן באַס:
 שפיל מיר אוף אַ לידל“ ...
 פון מאַרק ביז מאַנפאַרנאַס.

אָפּשטאַנד — הונדערט טויזנט הערצער צינדן-אונטער די שטאַט. הונדערט
טויזנט מענטשן טראָגן

די ברענענדיקע שטאַט

אַף די קעפּ.

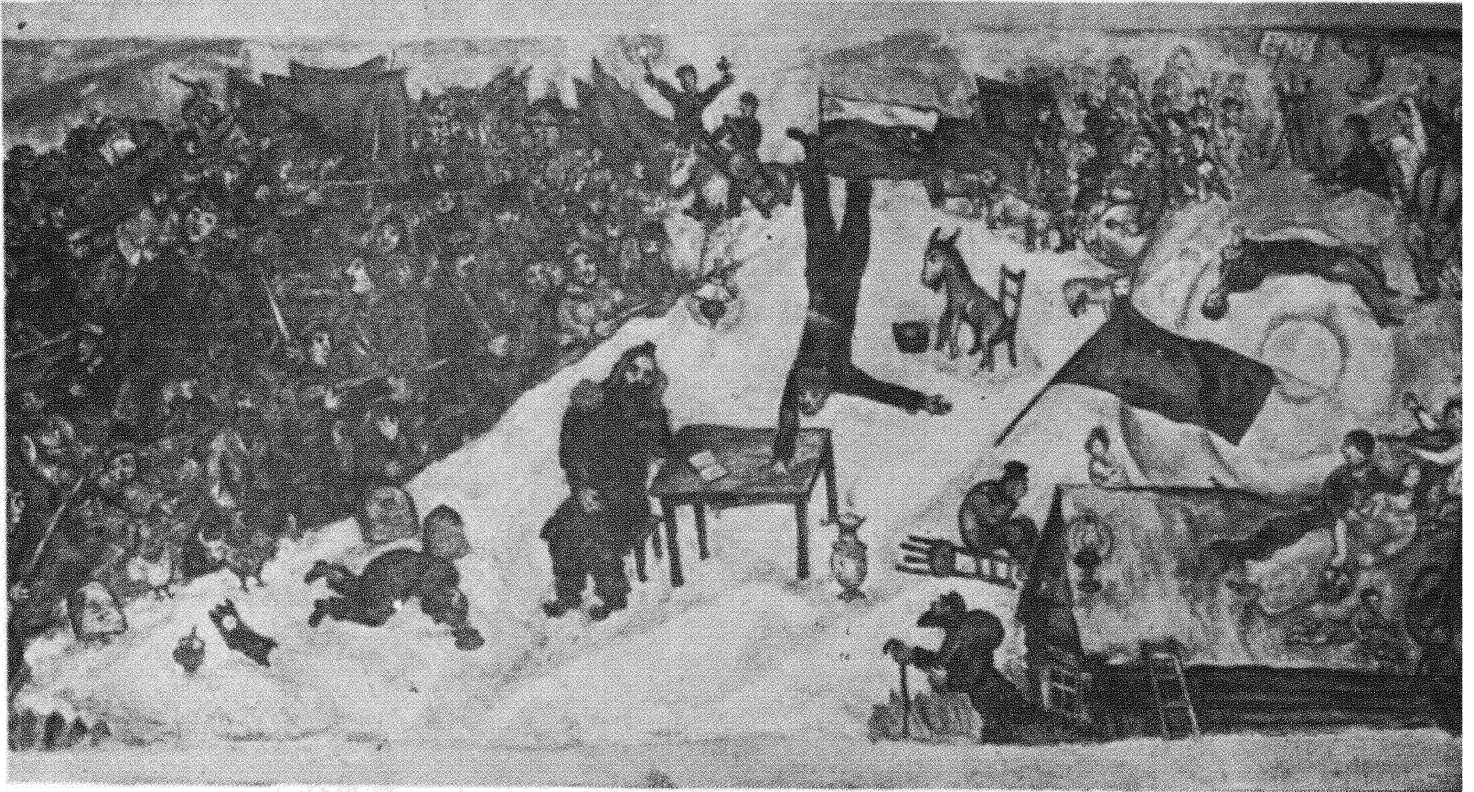
פלאַמענדיקער דראַנג צו ברודערשאַפט צעשליידערט פרייד

אין כיישעכדיקע ווינקלען

פאַרוויינט און פאַרזונגען פון אייביקער בענקשאַפט צו פרייהייט.

הונדערט טויזנט הערצער — הונדערט טויזנט סרייפעס.

הונדערט טויזנט פענימער — הונדערט טויזנט פאַקלען.

הונדערט טויזנט פאַר פיס צערודערן די רישעס פון גרויזאַמען געזעץ.
אַלע הענט —

ברענענדיקע באַיאַנעטן. אַלע אויגן — היטער, העלזענער און אַנזאַגער.
פויערים, יידן, באַנדאַרעס, שמידן און קלעזמאַרים זינגען און זאַגן און שפילן,
מיט די ביקסן

אַף זיך, מיט די פידלען און פויקן אַף זיך, מיט דער ליבער,
ליידנדיקער וועלט אַף זיך — שפילן און זינגען און שיסן. אַ ייד

אין אַ ווינקל — טראַכט שוין ווייטער —
ווי פריער —

וואָס וועט זיין שפעטער? אַ ייד איז מיד
פון סרייפעס —

נעמט ער זיין פעקל און זיין שטעקל און — אַ קוש די מעזוזע
אַף זיין ברענענדיקער טיר.

א ייד איז מיד פון לויפן — וויל ער מיט טרערן אין א ווינקל
אויסלעשן א לאנד מיט אפשטאנד. און א ייד אין טאלעס און טפילן זיצט
און דאוונט אינמיטן אפשטאנד —

מיטן סידער אפן טיש, מיטן ארעם אנגעשפארט אין טיש
פון דעם פלאמיקן אראטאר, וואס קערט איבער זיין לייבונלעכן
איבערצוקערן די וועלט ווי ס'דארפצוזיין — דאוונט, טראכט
אינמיטן אפשטאנד, זיכער —
ווי אינמיטן באפרייאונג. און דאס ציגעלע זיצט רואיק לעבן אים
און הערט זיך איין. דער הימל פלאקערט. ווען דער הימל ברענט
איז ער די פרייהייט-פאן

וואס נעמט ארום די וועלט.
פאלק פלאמט. פאלק פליט. פאלק פרייט זיך — פריי:
צו שטארבן פאר דער פרייהייט פריי.
הענער און הינער און בליצלעכע פליען. דונערן און בליצן
פון מענטשלעכע הענט.

איבערבאשאף — דורך מענטשלעכע קאל.
סייפאלן און הארמאשקעס פליען. וואנטזייגערס אין פלאמען פליען.
לייטערס פליען

צו די הימלען. א פאלק נעוויאים פליען. א פאלק פליט
און פאלט

און שטייט-אוף — און שטייט!
און דער סאמאואר שטייט זיך פון צווייטן זייט טיש און זידט און זידט
און זידט פאמעלעך אונטער: באלד-באלד, נישקאשע, באלד —
די וועלט וועט זיך בארואיקן, די שטאט
וועט קומען גיך צו זיך —
וועט מען זיך אויסזעצן ארום טיש
און טרינקען א גלעזל טיי.

פרייהייט — אן אפענע וועלט
 דורך דורכזיכטיקע זומער-פעלדער פארב
 וואס פארבינדן אלץ מיט אלע פרייע וועגן צו די הימלען — אן אפענע וועלט
 מיט זניקע זיידענע זעגלען
 דורך דין-בלאע טויען צו פרייהייט. די קאלע,
 זיין אייביקע קאלע פליט
 אף די פרילינג-פליגלען פון זילבערנעם, זומערדיקן רוים —
 צו די זויבערע שטיקער הימל
 וואו איר כאסן מאלט איר ליבע נאקעטקייט אריין
 און מאלט עס דורך דער זון צונויף
 מיט דער ליבער נאקעטקייט פון זומערדיקן טאג.

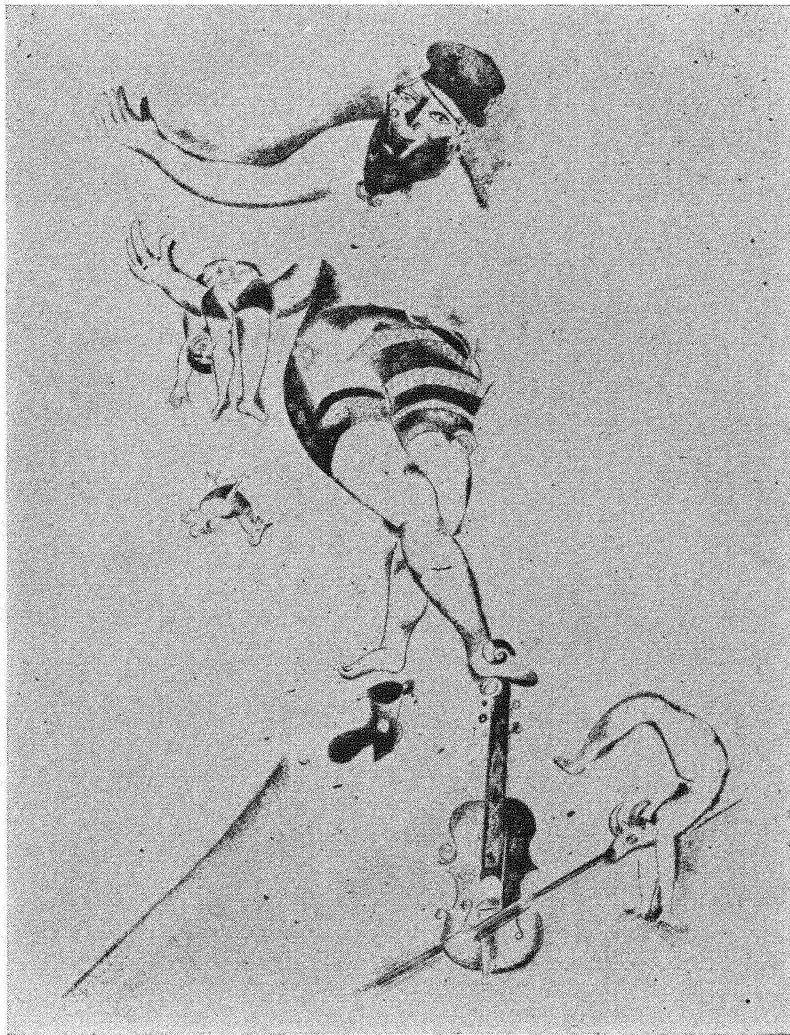
פארמען — פלינקע, פריילעכע,
 באוועגלעכע,
 טרוימענדיקע פארמען דערציילן א מייסע — טויזנט איבער טויזנט
 פאלנדיקע שטערן,
 טויזנט איבער טויזנט
 וואנדערנדיקע שטראלן, טויזנט איבער
 טויזנט ווייסע,
 דורכזיכטיקע וואלקנס, טויזנט טאלן טוי
 מיט טויזנט רעגנבויגנס — אלע מיטאמאל — דער רוים
 פארפלייצט מיט פארבן
 אין פליענדיקע פארמען — דערציילנדיק און מאלנדיק
 א מייסע.

פּוֹרִים-שפּיל:

טעאַטער-טראַגעאַטער. (יידן זינגען גוירל-טרויער מיט פלאַמפּייער פון ביטאַכן).

צירק:

טעאַטער-אַקראַבאַטער. (אַקראַבאַטן שפּילן צירק שטייענדיק אָפּ שטייענדיקע פּידלען). קונצנמאַכער מיט פּידלען אָפּן אָרט פון הענט. אין יעדער שפּיל איז דאָ אַ ציל: אַהער, אַהין

אהין, אהער:
אהין אדער אהער. טויזנט פרייד-פייערן
אין איין ריר.
טויזנט טרויער-פארבן
אין איין טרער.
„די וועלט איז אַ בינע“... און אזוי ווייטער און

ווייטער: אף אלץ
 וואָס לעבט
 רוט די שכינע: אַפן וועווריק
 וואָס שפּרינגט ריטמיש
 דורך
 די גראָזן,
 ווי אַף דער פּויערטע וואָס מעלקט
 דעם גאַלדענעם אייטער פון דער קלוגער, גוטמוטיקער קו.
 די שכינע רוט
 אויך וואו מען דאַרף ניט —
 און אַף דעם קלאַגט דער נאַווי און
 דאָס פאַלק.
 נאָר דאָרט האָט זי קיין אייביקע האַפט ניט.
 ס'איז איינע פון די קלאַלעס פון לאַנגן, צייטווייליקן כאַאַס
 וואו פאַלק און נאַווי אַרבעטן
 אַף טאַלק — יעדער אַף זיין שטייגער.

פון דעם אַלטן כּיידער — (אוי!) —
 ביז זיין אויסטערלישן סייידער — (אי!) —
 פון דעם אַלטן שטייגער — (אוי, אוי, אוי!) —
 ביז זיין טראַכטנדיקן זייגער — (אי, אי, אי!) —
 וואַלד און וועווריק, פייגל, פערד און פיש און מאַלער,
 מענטש און אייזל,
 בעהיימע
 ציג און האָן — אַלעמענס
 היימישער גוטמוט — אַלעמענס פּרילינג-פענימער אין גרין און געל
 און בלאַ און פּיאַלעט
 און די ליבע פון דער פרוי: גאַט אַליין
 וואַלט דאָ זיין וועלטל ניט דערקאַנט.

א פידלער איז

א

פידל.

א פייקלער איז

א

פויק.

א באַנדוריסט איז אַ

באַנדורע.

א מענטש איז וואָס ער מאַכט און וואָס ער שפּילט

און אַ פּאַנים איז

אַ מאַסער.

א מענטש איז אַ שיינער כאַלעם. כאַלימעס פליען אין דער וועלט אַריין,

אין הימל אַריין —

פון גרויס סימכע —

פון זייער טקומע אַף דער ערד.

„תולה

ארץ

על

בלימה“.

זיגערס פליען — צוזאמען מיט
 דער צייט.
 די ערד
 פליט
 און מיר פליען מיט.

קיינער גייט ניט ווי א מענטש: אונדזערע פיס
 זיינען שווערע קלעצער
 אפן פלאטערדיקן עק פון אונדזער פאנטאזיע. אונדזערע פיס זיינען
 זינקענדיקע אַנקערס
 וואָס שלעפּן זיך נאָך
 אונדזערע טויזנט פאַר פליגלען און מיר פליען ווי
 מעשוגאַים, ווייל די צייט פליט
 שנעלער,

און מיר פליען אף אלע פליגלען און אף ברעכן האלדז און נאקן
אף איר אנצויאגן,
אריבער-איבער-איבער — איבעריאגן.

זייגערס פליען — צוזאמען מיט
דער צייט.
קאלירן שפרינגען פון אלע בערג און טאלן
זיך צו שטעלן אף זיין זייט.
פארבן פרייען זיך
צו לעבן אין זיין צייט.

„ההרים רקדו כאילים גבעות כבני־צאן“.

ד' י ערד דרייט זיך
און ער מאַלט און באַמאַלט זי אין געדריי.
בערג שפּרינגען
און ער פאַרבט זיי
אין געשפרונג.
סאַפקעס היפּן איבער טאַלן ווי יונגע שאַף,
און ער פאַרבט און מאַלט זיי
אין געפלי.

ווענט
האַבן אויערן, פעלדער האַבן אויגן.
ליכט
ברענען פאַרקערט —
לויט דער באַדערפעניש פון אַ פינצטער ווינקל אָף
דער ערד.
ליכט ברענען אַרוף, ליכט
ברענען אַראָפּ —
איבער-איבערגעקערט —
צו באַלייכטן הימל און ערד פאַר די
וואַס שוועבן
זייער לעבן אום
אינמיטן.
צווייגן וואַקסן פאַרטיקע פּידלען. ביימער וואַקסן פאַרטיקע
קאַנדעליאַברעס.
דער הימל באַזעצט שטערן אָף ווייסע, שלאַנקע ליכט,
וואַס די לופט צינדט אָן מיט טיפּן, דורכזיכטיקן רויט,
און די פּלעמלעך ברענען ווי
ברענענדיקע פינטלען פון
פּלאַמפּייערדיקע הערצער.

„וואָס איז העכער

פון אַ הויז?

וואָס איז פלינקער

פון אַ מויז“.

אַ קינד איז העכער פון אַ הויז.

אַ קינדס פּאַנטאַזיע איז פלינקער פון אַ מויז:

שפּילט און שפּילט — דערשפּילט זיך צו איר ציל:

פליענדיקע העלדן אָף טעפּיכער, פּערד און פי

ניט דאָ — אַלץ ווייטער — ווייט פון דאַנען

— טעפּיכער — „פּלעדערמייז“ — „שלאַנגען“ —

פּאַפּירענע עראַפּלאַנען — קינדער וואַקסן אין

פּאַנטאַסטישן געפּלי.

וואָס איז לייכטער

פון וואַואַלן?

די פּאַרליבטע פּאַרלעך.

אָף די פּאַרבן-כוואַליעס באַ שאַגאַלן

זיינען לייכטער פון וואַואַלן.

וואָס איז לייכטער

פון זעפּירן?

אייזלען, בערן, קי און פּערד און ציגן

אָף פּליגלען פון שאַגאַלס קאַלירן

זיינען לייכטער פון

זעפּירן.

מעכאשעף

פון שיינקייט וואָס איז גוטסקייט און גוטסקייט וואָס איז שיינקייט.
מעכאשעף פון ברייטהאַרציקע וועלטן וואָס וואַרטן אָפּן
אַף אַלעמען
וואָס זוכן זיך אַליין אַרום אין שווערע נעפלען.
מעכאשעף פון פליענדיקע פאַרבן-רוימען וואָס וויקלען איין
די פאַרווייניגע ערד
און פלאַטערן פאַר אַלע פענצטער פון דער וועלט
מיט דער ליכטיקער, זומערדיקער ליבשאַפט פון אַ פריילעכן באַשעפער.

צויבערוואַלד און צויבערכאַיעס. צויבערוואַלד
און צויבערהימלען. צויבערוואַלד
און צויבערטייכן, צויבערפייגל, צויבערפיש,
צויבערוואַלד און צויבערמענטש,
צויבערפאַרבן בערג די הייך, וואַלקנהייך, טאַל די טיף
און טייך די טיף
און פעלד און יאַם די ברייט.

די מייסע פון אַלעקאַס ליבע צו זעמפיראַן,
די וואונדערמייסע פון אַ ליבע אין דעם פייערפייגל
זיינען פליענדיקע פילמען פון זעמרדיקער צויבערוועלט
איבער הימלען,
וואָס שאַגאל האָט אויסגעמאַלן און אַראָפּגעבראַכט
אַף אונדזער ערד.

אַלע פאַרבן פון אַלע ליבעס אַף דער ערד
שפילן אין דער ליבע פון וויטעבסק — שפילן זיי
אין אַלעקאַס צויבערוועלט
און אין פייערפייגלס צויבערוואַלד.

אָף ווייכער, ווייסער גוטסקייט פון אויסגעבעטן שניי
ליגט דער קלעזמער אין בלאָ און רויט און גרין פון כאַסענעס און טרוימען.
זיין גרינער ראָק, בלאַע הויזן און רויט היטל זיינען שטיקער פּרילינג
אַפן שניי.
זיין גוטער פּאַנים איז די גוטסקייט פון דער ווייסער נאַכט.
זיין גוטער פּאַנים איז די טיפּע, זיסע, גוטהאַרציקע כאַכמע פון זיין פּידל
לעבן אים.
זיין גוטער פּאַנים איז די ליבשאַפט צו זיין שטעטל
הינטער אים.

די בלאַע שטוב אינמיטן שטאַט איז די נעשאַמע פון
גרויסברודערישער גוטסקייט צום לעבן. שטיקער דאָך
הענגען ווי
צעבראַכענע פליגלען. נאָר אין דורכזיכטיקן בלאַ
קען זיך ניט אַריינמישן קיין פאַרב פון ייעש.
וואָס ס'הויזגעזינט באַדאַרף
איז אין שטוב, ווייזט אויס, ניטאַ. נאָר אַזוי לאַנג
ווי די שטוב שטייט
און איז אינגאַנצן בלאַ —
איז די גאַנצע האַפענונג נאָך דאָ.
און די גרינע שטוב מיטן אויג
אָף איר שטערן אונטערן דאָך
קוקט אַרויס אָף דער וועלט מיט דער האַפענונג פון דער דורכזיכטיקער בלאַער
שטוב.
און די קליין קיעלע פון זיידעס שכיטע — לעבט,

און ליגט אינעם טרויער פון דעם איינזאמען ייד מיט דער איינזאמער טוירע
 מיט דער איינזאמער פידל אונטערן איינזאמען מאלעך איבער זיי, — און טרוימט
 דעם איינזאמען טרוים פון א פאלק אין גאלעס, אין מידבאָר, אין קיינעמסלאַנד
 אינדערלופטן.

און ברענט די וועלט
 צווישן הימל און ערד: דער מאלעך פאלט,
 דער ייד לויפט — לעשן, ראטעווען —
 לויפט זי צווישן ביידן דורך די פלאמען און שרייט
 מיט אלע קויכעס: ראָטע - וועט! — ווי די ציג
 און דער האָן און די פידל
 מיט די היימלאָזע, מיט די מאַרטירער.

פון דעם אַלטן כײדער — (אוי!) —
ביז זײן אויסטערלישן סײדער — (אי!) —
פון דעם אַלטן שטייגער — (אוי, אוי, אוי!) —
ביז זײן טראַכטנדיקן זײגער — (אי, אי, אי!)

איז באַם אײזעלע אין בלאַע הייזלעך און אין געלן העמדל
שטענדיק יאַמטעוו.
איז באַם בערעלע מיטן גרינעם היטל שטענדיק סימכע.
איז באַם פערדל מיטן היספּײלעסדיקן פּאַנים דאָס פליען אין די הימלען
אַ טאַגטעגלעכע געדולע.
און דאָס קעלבל און די ציג — איז הוליע קאַפּצן! — אי,
ווען מען לאַזט נאָר לעבן.

לאַזט דאָס אײזעלע ניט אָפּ זײן פידל,
לאַזט דער בערעלע ניט אָפּ זײן פידל,
און דאָס פערדל, און דאָס קעלבל און די ציג — רירן זיך ניט אָן די פידלען.
און זײ קוקן אין די אויגן דער ערנסטער באַנדורע — טמימעסדיק פאַרליבטע
ײנגלעך

אין פריילעכער קאַפעליע — וואַרטן
סײַזאַל דער טאַטע געבן זײ אַ טאַן.

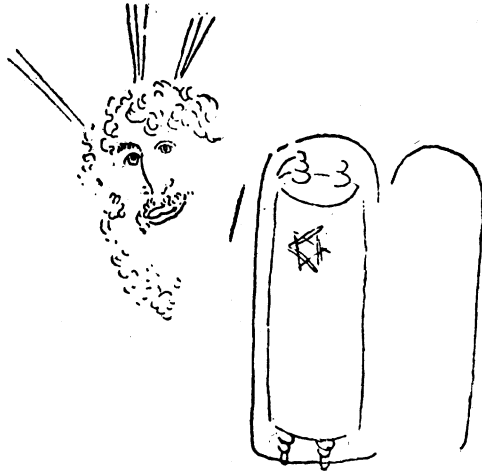
בליט אין בלאַער נאַכט
דער גרינער מאַן.
זינגט אין בלאַער נאַכט
דער רויטער האַן.

**פריילעך: דאָ הערשט די גוטסקייט פון דער צויבערמאַכט
וואָס איז געקומען אָף איר אויפן איבערמאַכן די וועלט
מיט אַ לייכט האַרץ
און מיט אַ לייכטער האַנט.**

וועט ער מיט זיין קאַלע קיינמאַל זיך ניט שיידן.
וועט „דער נאַקעטער וואַלקן“ — דער טויט —
דעם „גרינעם טרוים“ ניט באַזיגן: געדיכטער געל
וועט ניט בייקומען
דורכזיכטיקן גרין.
דער בלאַער טרויער באַם טויטנבעט און די גרינע קו
מיטן פידל
זיינען יינגערע מאַכט ווי דער וואַלקן.
וועט ער ניט איבערלעבן דעם גרינעם טרוים,
ווי די אַלטע נאַכט
קען ניט דערשטיקן דעם יונגן האַן
וואָס שטערט די פינצטערע מאַכשאַוועס פון אירע פלעדערמייז —
מיט זיין זיגרייכן וועקן דעם מאַרגן.

דערפאַר בליען זיינע בילדער:
דערפאַר זיינען די וואַלד-כאַיעס אַזוינע היימישע קלעזמאַרים.

געשאַמע יעסיירע פון געניאַלן אַנדערש.
 געשאַמע יעסיירע פון איבערגעפאַרבטער וועלט.
 געשאַמע יעסיירע פון גאַנצער, פאַרליבטער
 מענטשלעכער גוטסקייט — צו באַקליידן ערד און מענטש און זאַכן ווי מען דאַרף
 לעקאַוועד יאַמטעוו: אויספוצן
 די ציגן און
 די קי
 די אייזלען און
 די פערד.
 אַנסטראַיען די הענער ווי
 די קלעזמער,
 איינטיילן מעניירעס, פידלען, פייפיאַלן, אַנקליידן דעם באַק
 אין פּרילינג-גרין,
 אַנטאַן אים צוויי שטיקער הימל — אַ פאַר פליגלען,
 געבן אים
 צוויי פיס ווי מיינע,
 אין האַנט אַ בעכער
 מיט אַלע טאַמען פון געמישטע וויינען
 און זאַל ער גיין, און זאַל ער פירן — זאַל דער פאַראַד
 פון טאַגטעגלעכן יאַמטעוו זיך רירן
 מיט די אַנגעצונדענע גייענדיקע גאַס-לאַמטערנעס מיט מענטשלעכע פענימער
 פון עק וועלט
 ביז עק וועלט.

די ערשטע זעקס טעג פון בעריישים
 זיינען געווען אַ גוטער אָנהייב. דאָס איבעריקע — האָט דער בוירע אוילעם
 זיך פאַרלאָזט אָף אונדז.

לייגט יעדער איינער צו אַ האַנט —
 לויט זיין גוטהאַרץ און זיין פאַרמעג.

האַט שאַגאַל גענומען די
 זעקס טעג, און אַלץ וואָס מענטשן קינדער ביז היינט האָבן באַוויזן:
 דעם יעהי אױר,

דעם הימל איבער אַדאַם און כאַווען, די ערד
 אונטער נויעכס קאַסטן נאַכן מאַבל, די טױב, די ציג,
 אַן אייזל, אַ בער, אַ פערד, אַ קו,
 אַ האַז, אַ וועווריק און אַ האַן;
 יעשוע בען נונס גלויבן אין זיך, יירמעיאָהעס געדולד,
 אַדאַמס דראַנג,
 ייסראַעלס פייערוייל פון מיזבאַר, אַלע פידלען פון
 די ווערבּעס,

יאנקעווס לייטער, און זיין אייגענע
גרויסע ליבשאפט צו דער וועלט,
זיין זיידע, טאטע-מאמע, די אויגעשאפעסדיקע שטוב, זיין שטאָט מיט יידן,
און באַשקען האָט גאָט צוגעשיקט,
און אידאָ זאָנגעפלויגן, און אזוי,
אזוי האָט מיט וויטעבסק, מיט וויטעבסק זיך אָנגעהייבן איבעראַנייס
אַ בעריישיס.

גאט האט אדאמען באשאפן שוין נאך אלעמען — אפן זעקסטן טאג. שאגאל
באשאפט די וועלט, די מענטשן און די ליבע און די כאיעס און
די פידלען אין
דער זעלבער רעגע וואס ער נעמט די פענזלען
און די פארבן אין די הענט.
נאכן זעקסטן טאג — נאכן זעקסטן, לעצטן זאג „קי טאו“ —
איז נאך היפש געבליבן פון דעם טויהו — און עס נעמט
אד האיאם ניט קיין סאף. שאגאל באווייזט דעם אייבערשטן
דעם צויבער פון
הארמאניע פון אלץ און אלעמען איניינעם.

די האריזאנטן

געהערן

צום אייבערשטן. נאר די מיראזשן אף זיי
זיינען שאגאלס.

קוקט

אף דעם גרענד קעניאן באגינען-נאטאג-פארנאכט מיט אלע זיינע פערצנטוויזנט

ליכט און פארב סורפריזן, קוקט

אף דעם וואונדער

בארעאליס —

וועט איר דערזען

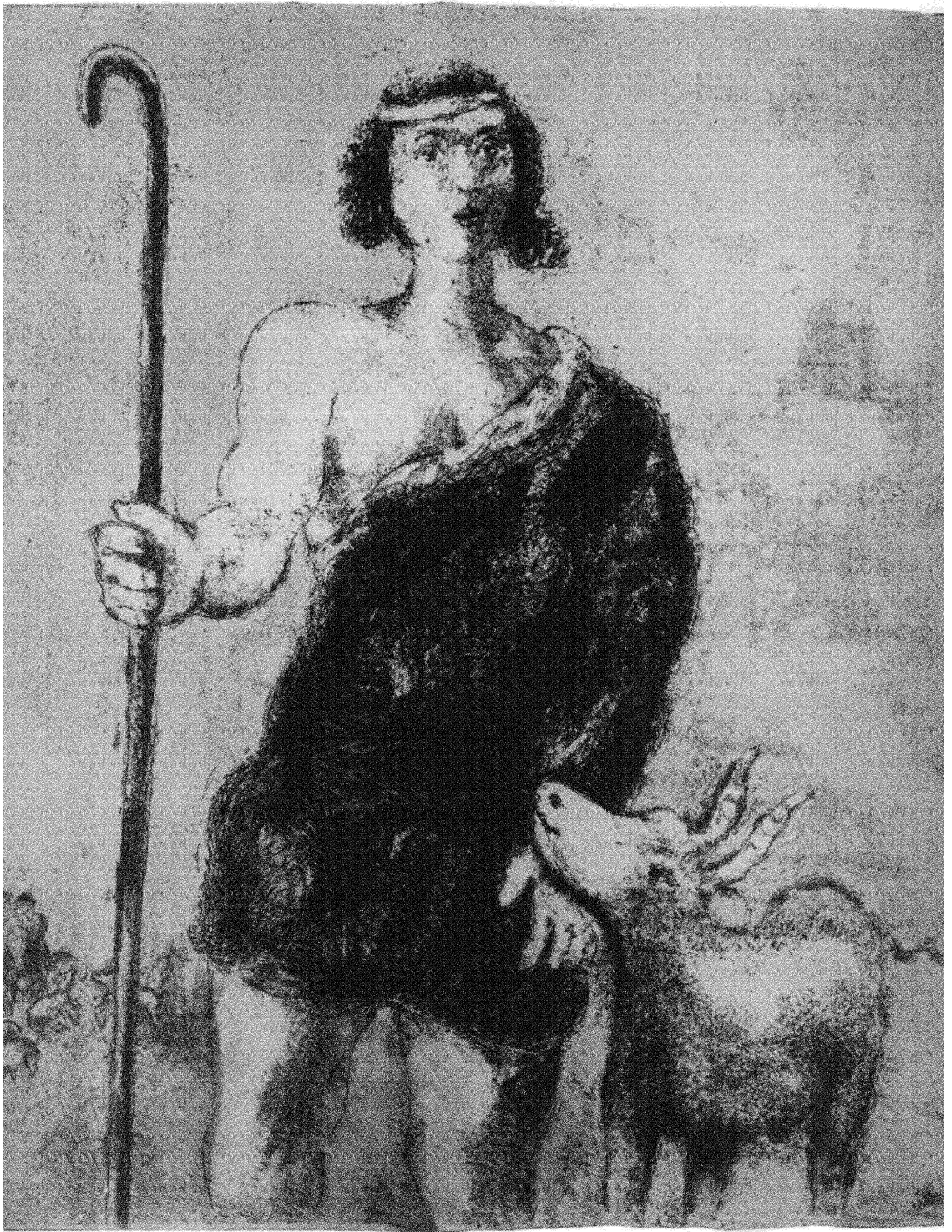
ווער שאגאל איז.

דער גוטמוט פון די אַוועס, די כאַשיוועס און נאַבלקייט
פון די געפייניקטע נעוויאים,
די האַרציקע צאַרטקייט פון די גיבורים, די שיינקייט פון דעם יונגן יויסעף
און די גוואורע פון

שולאַמיס ליבע,
די דיכטערישע שעפע פון דער ביבל און דאָס געזאַנג
פון די דערלייזער
טוען זיך פון אים ניט אָפּ.
מיט יעדערן פון זיי איז ער געווען אַף זיין שעליכעס —
און זייערע הערלעכע געשטאַלטן און מייסיס אויסגעמאַלט
אַף אונדזערע ווענט אַף אייביק:
ער איז צוריקגעקומען פון יעהודאַ, באַוול און מיצראַים
און אַווראַהאַמען און ייצכאַקן און יאַנקעוון און סאַרע, ריווקע, ראַכל
און מוישע און אַרן, און דאַויד און שלוימע,
און שאַעל און אַוושאַלעם,
און יירמעיאַהו האַנאַווי, און עליאַהו האַנאַווי און דאַניעל
און יעכעזקל, און יעשוע בען נון האַט ער געפונען און
דערקענט — נאָך נעענטער דערקענט —
אין זיין היימשטאַט וויטעבסק.

אַט זיצט
יירמעיאַהו,
און אַט איז דער פעלדז לעבן אים: ווער איז
שטאַרקער, ווער איז
אייביקער.
ווער עס קען זיין אייגענע היימשטאַט און זיינע זיידעס, יידן אין מאַרק,
אין וואַרשטאַטן, — יענער ווייס אַליין
דעם ענטפער.

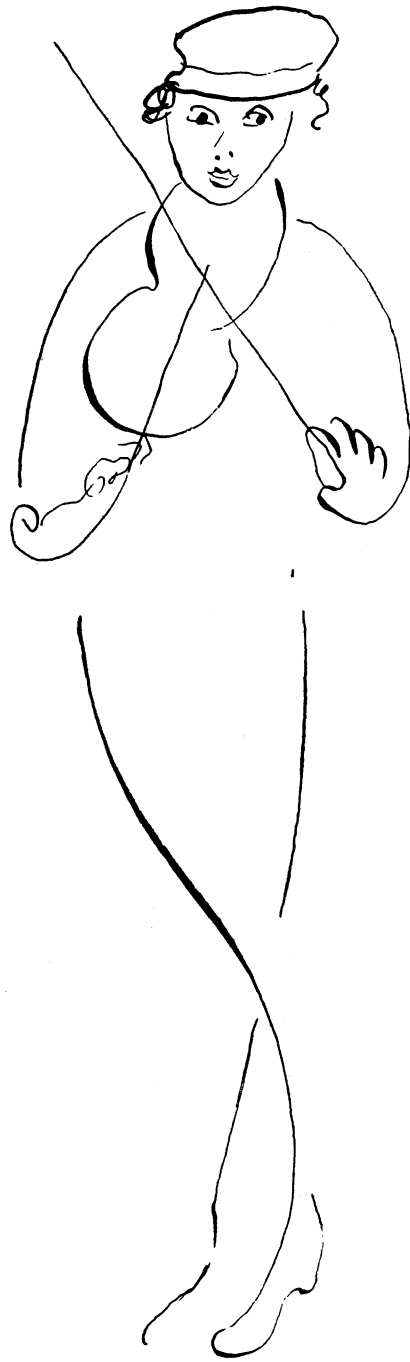
צווישן זיי איז ער אַליין דער יונגער יויסעף
מיטן דורכזיכטיקן פאַנים
ווי די זון
דעם ערשטן טאַג וואָס זי האַט זיך פאַר אונדז באַוויזן.
און די ציג
וואָס איז אַן אויסגעבאַדענע אַרויסגעפלייגן פון די ווייסע וואַלקנס
שטייט און כאַלעמט יויסעפס כאַלעם
צאַרט
אַזוי ווי ער,
ליב
אַזוי ווי ער — און ווי ביידנס באַשעפער.

אַלץ אָף דער וועלט
 ווארט אָף מאַשיעכן.
 אַלץ ווארט אָף אַ דערלייזער: גאַליי
 באַפרייט די פלאַנעטן.
 קאַפערניק
 באַפרייט די ערד.
 מאַרקאַני און פאַפּאָוו
 באַפרייען די לופט.
 פראַמעטיי און עדיסאָן און שטיינמעץ באַפרייען דאָס ליכט.
 איינשטיין באַפרייט דעם גאַנצן הימל שטראַלן אין טריליאָנען ריכטונגען.
 מוישע
 באַפרייט זיין פאַלק. לינקאַלן
 באַפרייט די שקלאַפן. מאַרקס באַפרייט
 דאָס פאַלק
 פון אייביקע אילוועס. לענין
 באַפרייט זיין לאַנד און אַלע זיינע פעלקער. מאַיאַקאָוסקי און
 וואַלט וויטמאַן
 באַפרייען דאָס ליד.
 סטאַלינס פאַלק באַפרייט די וועלט
 פון נאַצישן פאַרמעסט.
 פאַסטער און מעטשניקאָוו און ערליך
 באַפרייען די מענטשהייט פון פלאַגן. שאַגאַל באַפרייט
 דעם מענטש מיט אַלע פאַרבן אַרום אים
 פון באַוועגלאַזן אינערגעצניט. שאַגאַל באַפרייט דעם וואַלד
 פון מוירע פאַרן מענטש
 און דעם מענטש — פון מוירע פאַרן וואַלד.

אַלץ אָף דער וועלט
 ווארט אָף מאַשיעכן. אַלץ ווארט
 אָף אַ דערלייזער. נאָר די וואָס קענען ניט פליען ווילן לערנען אייך
 די טוירע פון קריכן.

די זון
 פארגייט ניט בא
 שאגאלן.
 די זון איז זיין פאליטרע. דער וואלד איז
 פריילעך
 בא
 שאגאלן.
 די ביימער ווילן ווערן זיינע בארשטן — פון די ווערבעס ביז
 די דעמבעס,
 פון ווייסרוסישע בעריאזקעס ביז בולאנער בערעוונעס
 און פאלעסטינער פאלמעס. בא שאגאלן לעבט
 דער טרויער
 פון יידישן צאר
 א בארעכטיקט לעבן — טרערנלאז און שטאלץ — ער שפילט בא אים
 אף מאטעווע
 זילבערנע קלארינעטן
 אינמיטן אפגעריסן-אפגעשליסן שטעטל, איבער דער כופע
 בא דער שול
 באזעצט
 מיט א פולער, מאזדיקער לעוואנע. „גילא רינא
 דיצא כעדווא“.
 שאגאל קושט זיך
 מיט זיין קאלע
 ווי די זון
 קושט זיך מיט דער ערד — ארום און ארום — אין א ראד,
 אין א קרייז, אין א רונדיקער ראם
 אינדערלופטן.

אָגאַלס זייגער
הינקט אָף אַ פּוס, נאַר גייט
אַ גלייכן גאַנג,
כאַטש די צייט, די וואונדערלעכע
צייט איז —
עפעס ניט אינגאַנצן. די ציפערבלאַט —
אַ גרויס
פאַרמאַטערט אויג
פון אַן אויסגעהאַרעוועטן ייד, — אַן אויג די גרויס ווי אַ לעוואַנע —
וואָס קוקט איראַניש, קלוג, מיט קלאַרער ריע
אָף דער וועלט, —
וואָס הערט ניט אוף באַוואונדערן איר עלטער, וואָס גיט ניט אוף
איר יוגנט, און שפיגלט זיך
אין פאַרבנשפּילנדיקן ציפערבלאַט
פון שאַגאַלס ריכטיק אַנגעשטעלטן זייגער.

דעכער זיינען פליגלען באַ
שאַגאַלן.
טויזנט פליגלען איינגעברודערט אין איין פלי.
אַף די פליגלען גייט דער ייד
איבער דער שטאַט, איבער דער וועלט.
אַף די פליגלען פליט זיין קאַלע צו
איר כאַסן.
אַף די פליגלען פליען יידן אין מאַרק אַריין, אין שול אַריין
אין מערכען, אין אַן אופשטאַנד, אין אַ סרייפּע.
אַף די פליגלען שטייט די שטאַט, אַף די פליגלען שטייגט די
שטאַט
פון וואַכעדיקייט צו יאַמטעוו.
אַף די פליגלען שטייט דער קוואַל פאַרב
מיט וואַס ער פאַרבט די וועלט.
אַף די פליגלען גייט
דער זייגער
אינינעם מיט דעם ייד.
אַף די פליגלען שטייט די כופּע
וואַס
דערפרייט די נאַכט אין אומעטיקן שטעטל. לעכאַ דוידי גילאַ,
לעכאַ דוידי רינאַ,

לעכאָ דוידי דיצאָ, לעכאָ דוידי כעדוואָ. לעכאָ דוידי ליקראַס קאלאַ.
אַף די פליגלען

האַלט זיך אױף דער גלויבן אין
די טרוימען
פון מענטש און פאַלק, אַף די פליגלען שטייט
די וועלט.

פארב פון פולער האנט לייגט זיך אויס
 אף ליכטיקע, לעבעדיקע ליוונטן — יונגע, היימישע קאלירן, מענטשן
 אנגעטאן אין יונגן זומער-גריין פון וואלד
 אין שטעטלדיקן עלטער פון אייביקן קיעם, אין שיין פון שאפעס און
 געזונטער וואך פון וואך, מענטשן איינגעהילט
 אין שטיקער הימל — בלאַ און בלאַ און בלאַער, אַרומגענומען מיט אַ שטיק
 אַטעמדיקער ערד — גרין און גרין
 און גרינער. מענטשן
 אנגעטאן אין טרוים-קאלירן — בלוט און פלייש
 פון ווייטקייטן געוואַרצלטע אין ווירקלעכקייט, פאַנען-פאַרב
 פון אידעאלן, קאַמפן, דורכפאלן
 און זיגן. מענטשן,
 ביימער,
 שטיבער, הענער, קי און שטעט, מאַלאַכים, פייגל, פערד און פיש
 און ציגן — שטעט מיט פאַרב און קלעזמער און ניגונים —
 די גאַנצע ערד קאלירן קומט צו אים —
 זיך אַרגאַניזירן
 אין זיין יונגער, יונגער מייסע אייביקייט.

שפילנדיק און ליידנדיק
 גייט אַ ייד אַ טענצל,
 שפילנדיק און זוכנדיק
 גייט אַ ייד אַ גאַנג,
 בעניאַמען מיט זיין סענדערל, מענאַכעס מיט זיין רענצל,
 דער עלטסטער פון די „ברידער“ מיט דער שלאַנג.

און וויטעבסק איז געקומען אָף
 דער וועלט
 מיט שאַגאַלס פאַרליבטע כאַסן-קאַלע און די וועלט
 וויל שוין זיין ניט אַנדערש ווי
 די וויטעבסק וואָס
 עס וויל שאַגאַל.
 און דער ווילן פון זיין שטאַט איז
 דער רויטער האָן, וואָס קוקט אַראָפּ מיט שטאַלץ און כאַכמע
 אָף דער וועלט
 און דער יונגער קלעזמער וואָס שפּילט
 אין יעדן יעדן ווינקעלע
 וואָס הערט זיך צו, וואָס הערט זיך איין. און אַלע, אַלע ווינקעלעך
 פון וואַלד און וועלט הערן באַ
 שאַגאַלן
 די שטעטלדיקע קלעזמער אָן אַן אופהער, אָן אַן אַפּשטעל,
 אָן אַן איבעררייס, אָן אַפּכאַפּן
 דעם אַטעם — שפּילן, שפּילן,
 שפּילן כאַסענעס.

קאַלירן שלאַגן זיך — זיך צו דערשלאַגן צו
 האַרמאַניע. שאַגאַלס קאַליר-געשלעג
 איז אַליין האַרמאַניע. פּרידן
 אין טויזנט פאַרב-קאַנפּליקטן. פּולער וועלט-פּרילינג
 פון גאַנצער, אַפּענער
 שמעקנדיקער ערד. דער סאַד
 פון ווינטשפּינגערל
 צו די קאַלירן-וואונדער פון דער וועלט. טעאַטער
 דע לאַרטע
 אָף אַלע ווענט, אָף אַלע דעכער. שפּילנדיק
 און ליידנדיק
 גייט אַ ייד אַ טענצל, שפּילנדיק
 און זוכנדיק
 גייט אַ ייד אַ גאַנג. שפּילנדיק און שפּילנדיק
 טייטשט ער אויס די וועלט ביז מינדסטן גרעזל
 און לאַזט איר גאַרנישט, גאַרנישט, גאַרנישט איבער
 ווי געווען.

די וועלט

קען ניט ווערן אלט. צו לעבן —

מוז זי ווערן יינגער — און זי ווערט.

אזוי די ערד, אזוי די שטערן,

אזוי דער שטאט, די שטאט, די היים, דער גארטן, די באד און די שטאל,

אזוי זשעני

וואָס ליגט אין ביכער און אין בילדער, מאַרקס אזוי,

איינשטיין, און אזוי —

שאַגאַל. און וויטמאַן

יינגער ווערט מיט יעדן טאָג — ווערט יינגער אויך

אַמעריקע. און די זון

צו מאַיאַקאַווסקיס פּאַלק

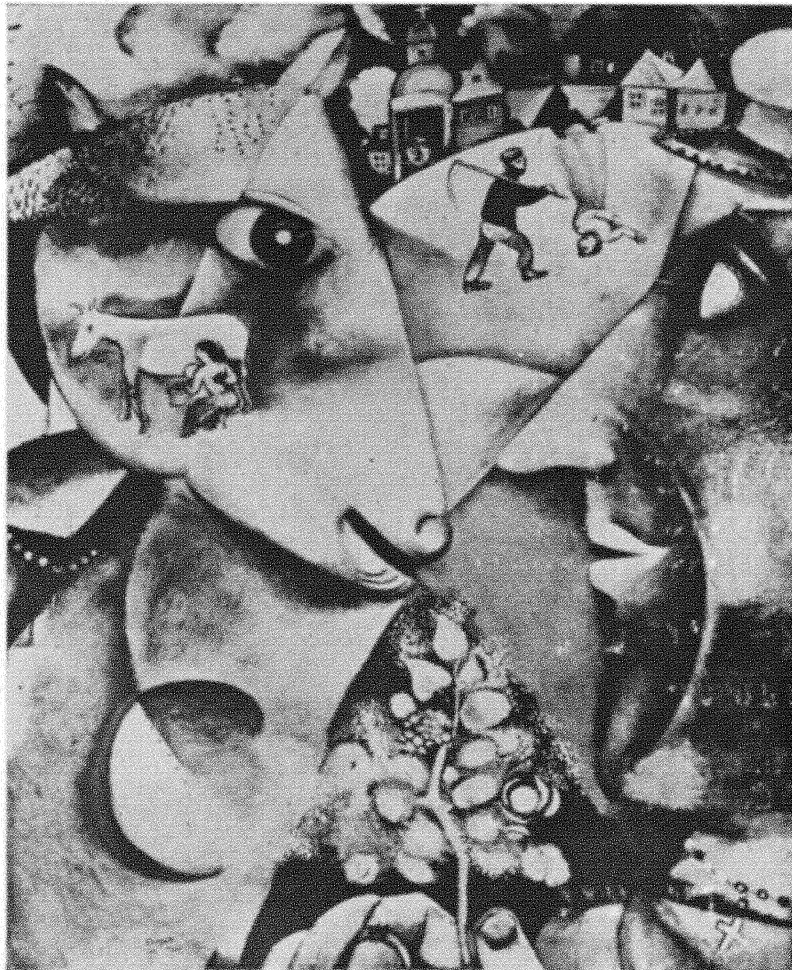
קומט יעדן טאָג אַן יינגערע, ווי ער אליין ווערט

יינגער

אינינעם מיט

זיין פּאַלק.

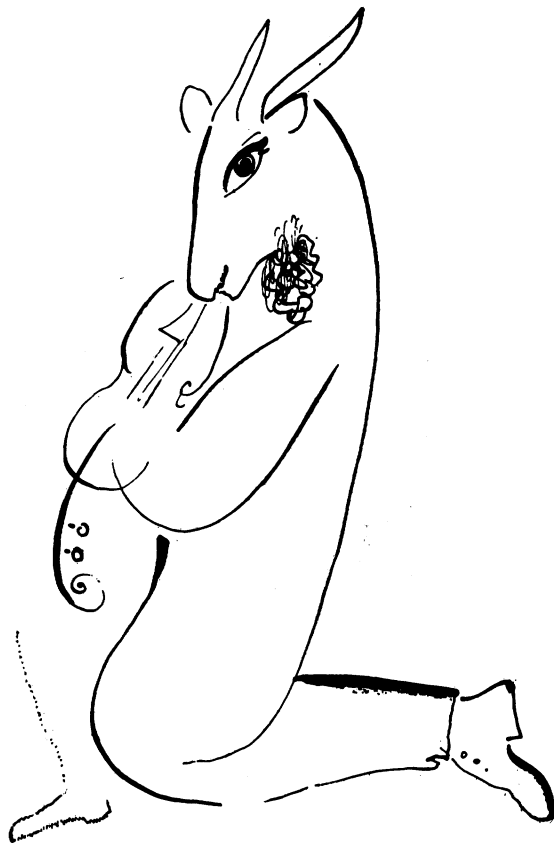
צווישן הימל און ערד — אינדערלופטן — הארט
בא דער ערד. צווישן הימל און ערד — אינדערלופטן — פעסט
אף דער ערד:
א וויטעבסקער ייד — קען ניט איבערלאָזן
וויטעבסק.
א פאריזער פראנצויז

קען ניט ארויס פון פאריז.
 דער ניו-יאַרקער קלעטערט העכער, העכער צו
 די הימלען, און וואָס העכער — טיפער אַלץ
 גראַבט ער זיך אַריין אין דער
 ניו-יאַרקער ערד.

דער מאַסקווער וויל די ראַכוועס און
די וואונדער, די הויכקייטן, די לויכטקייטן
און לייכטקייטן
פון אַלע הימלען — אַף
דער ערד.
צווישן הימל און ערד — אינדערלופטן. שאַגאַל
פליט
וויל די גאַנצע ערד זיינע
האַלט זיך אוף אַף פליגלען.
וויל ער איז זיכער מיט דער ערד
אונטער זיינע פיס. שאַגאַל פליט
וויל זיין גרויסע ליבע צו די הימלען קען אים ניט אַפרייסן
פון זיין ערשטער, גרעסטער ליבע צו דער ערד.
צווישן הימל און ערד — אין וויסן אינדערלופטן. ווייס
און שוואַרץ. ניטאָ קיין
שוואַרץ.
ווייס — אַ פולע וועלט. ווייס איז ווינט,
יאם, הימל, רוים, ליכט, ראַכוועס — ברייט,
זעאונג — טרוימערס מעהאַלעך
אַהינטער די
ווייטע-ווייטע-ווייטסטע האַריזאָנטן. ווייס
אַ פולע וועלט
אַן אַפענע — גרייט
פאַר אַלע פליגלען פון
דער פליענדיקער ערד מיט דער זון אַף
פליגלען,
מיטן ווינט אַף
פליגלען,
מיט די הימלען וואָס פליען
פאַראַלעל מיט דער
פליענדיקער ערד.

שׂאגאלס ווייס
מאַלט. זיין שוואַרץ איז בלויז אן אַנדייט אַף אן אַנשפּאַר פאַר
געמעל.
שׂאגאלס ווייס איז
די גאַנצע וועלט-קאַנווע וואָס ער שטרייכט אונטער: אַט אַ
פינטל, אַט אַ
שטריך,
אַ פאַסיקל, אן אַנדייט אַף
אן אַנונג. ווייס
מאַלט. שוואַרץ — באַדינט.

פרייהייט — ווייס אָף ווייס
ווערט וואונדערוועלט
אין זיינע פינגער. ווייס אָף ווייס —
די שווערע וועלט
ווערט גרינגער פון
די גרינגסטע זילבער-וואַלקנס
אָף זיינע הימלען — באַזעצט
מיט זיינע פּרילינג-פּרימאַרגנס פון אויסגעשלאַפענע, אויסגעבאַדענע
דורכזיכטיקע מיידל-פאַרבן — די ערשט-געבאַרענע
פאַרבן
פונעם ערשטן טאַג וועלט —
אין אַמאָליקן טויהו,
אין היינטיקן וויטעבסק.

אַגאַלס ערד
הייבט זיך אָן פון דריטן פּאַליום — וויטעבסק —
און קייקלט זיך
דורך אַלע זיינע פאַרבן, וואָס מאַלן אויס אַ לאַנדקאַרטע
פון איר, אַ לאַנדקאַרטע
וואָס ווערט דערקענט
אין לאַנדאָן און יאַהאַנעסבורג, אין ביראַפעלד און מאַסקווע,
אין ניו-יאָרק און אין פאַריז און אין רעכיוועס
ווי אין וויטעבסק.

וויטעבסק איז כאָרעוו. כאָרעוו איז פאַריז. שאַגאַל
 נעמט ניט אָן קיין כורבן. זיין שטאַט שטייט
 אָף די פליגלען פון
 זיין ערד, וואָס האַלט זיך און אָף פליגלען.
 שאַגאַל מאַלט

זיין וויטעבסק ווי געווען און ווי ס'וועט זיין — זיין געווען
 און זיין וועט זיין. אַזוי
 אייביק לעבט אַ שטאַט,
 אַזוי,
 אייביק לעבט אַ וועלט, אַזוי
 גייט גאַרנישט אונטער. גאַנץ וויטעבסק ווייס פון דעם:
 כאָרעוו איז

גאַנץ וויטעבסק, זיין וויטעבסק איז פריי — מיט זיין גאַנצן ליבן לאַנד אַרום.
כאַרעו איז פאַריז. פאַריז איז פריי — מיט זיין גאַנצן ליבן לאַנד אַרום.
גאַנץ וויטעבסק בויט זיך ווידער, ווי סזוילן די וויטעבסקער יידן,
ווי עס וויל שאַגאַל. און אזוי לאַנג ווי וויטעבסק לעבט
וועט לעבן אַף דער ערד פאַריז
און די גאַנצע ליבע וועלט אַרום.

נִיטָאָ קיין
אונטערגאַנג. קיין זאך
גיט דאָ ניט אונטער: דאָ פירט זיין גוטע, שפילעוודיקע
קלוגע
ברודערלעך-דיקטאַטאַרישע האַנט
אַ וועלט אַף אייביק
אַ באַזינטע, אַ באַזונטע:

ד זאַמכאַדייש... וואָס באַנייט, בעטואוואוי... מיט זיין גוטסקייט...
בעכאַל יאַם...

יעדן טאַג, מאַסיי...
די מייסיים
בעריישיס... פון אַנהייב.

לעגענדע ג.

און דער בירע־אווילעם קוקט אַריין אין שאַגאַלס וועלט־אַטעליע:
צי איז דאָ זיין נאַמען ניט דערמאַנט לאַשאַוו,
און ער דערזעט זיינע פאַרפּוצטע באַשעפּענישן, די פּייערלעכע פּרייד
פון כאַסן־קאַלע סימכע,
אַ מאַכוטן אָן אַ פּוס — מיט שאַגאַלס אַ פּידל ווי אַ קוליע
און די פאַרבּיקע קאַפעליע — און ער באַוויליקט
נאַכאַמאַל — אַ זיבעטן —
קי . ט אַ ו .

ערן קאָמיטעט :

<p>ראובן זאָלצמאַן גענעראַל סעקרעטאַר יידישער פראטערנאַ- לער פאלקס־אַרדן</p> <p>משה כץ רעדאַקציע־קאלעגע „יידישע קולטור“, „ניי- לעבן“</p> <p>נחמן מייזליץ רעדאַקטאר „יידישע קולטור“</p> <p>קלמן מרמר פרעזידענט „איקוף“</p> <p>פ. נאָוויק רעדאַקטאר „מאַרגן־פרייהייט“</p> <p>דר. אייזיק קלומאַק רעדאַקציע־קאלעגע „יידישע קולטור“</p>	<p>מנשה אונגער רעדאַקציע־סעקרעטאַר „אייניקייט“</p> <p>אברהם ביק רעדאַקציע „ניילעבן“</p> <p>בען גאַלד פרעזידענט „מאַרגן־פרייהייט“ אַסאַסיאיי- שאַן; פרעזידענט פאַרערס אינטערנעשאַ- נאַל יוניאָן סי. אי. א.</p> <p>ב. צ. גאַלדבערג פאַרזיצער יידישער שרייבער קאמיטעט, רעדאַקטאר „אייניקייט“</p> <p>א. דזשענאַפסקי נאַציאָנאַלער סעקרעטאַר „איקאר“</p> <p>ז. וויינפער נאַציאָנאַלער סעקרעטאַר „איקוף“</p>
--	--

קאָאָרדיניר־קאָמיטעט :

אברהם לעכאוויצקי גדליה סאַנדלער פ. נאָוויק

<p>פילאָדעלפיע, פא. דאָויד קורץ מישפּאַכע קרייז מר. און מרס. יאַנקל קורץ מר. און מרס. כאַים קורץ מר. און מרס. נאַכעס קורץ מר. און מרס. עליע קורץ מר. און מרס. דאָויד קור מר. און מרס. מיכל ראָם מר. און מרס. זואי שוואַרץ</p> <p>יאַנגסטאָן, אַהייאָ מאַריס און ענע בין</p> <p>דאַלאַס, טעקסעס סעם גאַלדבערג</p> <p>וועסט ניו־יאָרק, ניו־דזשורזי מר. און מרס. מיטטאָן מאַנספעלד</p> <p>מיאַמי, פלאָרידע מר. און מרס. מאַריס גיסנעט מאַריס און מרים קאַופמאַן מר. זיאָ ראָזן</p>	<p>ניו־יאָרק, נ. י. מר. דזש. אַלשאַנסקי מר. מ. באַרקין מר. און מרס. דזשעק באַומעל זואי און מינאַ האַרקאַווי דזשייקאַב וואַלטערס מר. און מרס. סאַלאַמאָן ווינער זייבוש און ריווע ווייס זאַקי און אַסתר זכריה מאַריס ליבהאַבער סאַלאַמאָן מאַסקאַוויץ מר. הערי סטורן אַלטער קאַזאַן יויסעף ראַסקאַב דר. ל. שאַצאָו מר. סעם שיינקין</p> <p>ראָוועי, ניו־דזשורזי מר. און מרס. אברהם באַומעל</p> <p>שיקאַגע, איל. מר. חיים פינק</p> <p>קליווילאַנד מר. און מרס. שימען קורץ מר. און מרס. נעד קעס</p>	<p>מילבוורן, ניו־דזשורזי מר. נ. דראַפּקין</p> <p>נאַרד האַדסאָן, ניו־דזשורזי נאַרד האַדסאָן קולטור קלוב</p> <p>נאַרפּאָלק־פאַרטמבּוּ, ווירדזשיניע מר. און מרס. אייב דאַבריןסקי מר. און מרס. מאַקס מאַס מר. און מרס. זואי ראָזען מר. און מרס. דייוו שטיץ</p> <p>ריטשמאַנד, וואַ. לאַדזש 92, א. פ. פ. א. ראַבערט פּערלין</p> <p>נוואַרק, ניו־דזשורזי מר. הערמאַן ריגאַרד</p> <p>פּאַסיק, נ. דזש. וועלוול קוסטין</p> <p>פּאַל ריווער, מאַס. מר. און מרס. נייטען קויש</p>
--	--	--

פארלאג „מיינע לייענער“

דאָס איז דער ערשטער באַנד פון פינף נייע ביכער פון אַרן קורץ, וואָס ווערן אַרויסגעגעבן פון דעם פאַרלאַג „מיינע לייענער“.

דער פאַרלאַג „מיינע לייענער“ איז געגרינדעט געוואָרן, קעדיי אַרויסצוגעבן פינף נייע ביכער פון אַרן קורץ, לעקאוועד דרייסיק יאָר פון זיין ליטעראַריש-געזעלשאַפטלעכער אַרבעט. דער פאַרלאַג איז געגרינדעט געוואָרן פון כאַוויירים, לייענער וואָס זיינען איבערגעבענע שטיצער פון אונדזער ליטעראַטור און קולטור. יעדער איינער קען ווערן אַ מיטגליד פון דעם פאַרלאַג. דעם פאַנד, וואָס איז נויטיק די ביכער אַרויסצוגעבן, שאַפן די מיטגלידער פון זייערע פרייוויליקע ביישטייערונגען.

מיטגלידער פון דעם פאַרלאַג :

		אַטלאַנטיק, דזשאָרדזשיע
<p>וואַשינגטאָן, די. סי.</p> <p>מר. און מרס. מאַריס איידין</p> <p>מר. דזשיימס בערלין</p> <p>מר. און מרס. יוסף ברייער</p> <p>מר. און מרס. חיים בער גורעוויטש</p> <p>מר. און מרס. סעם האַלצמאַן</p> <p>מר. און מרס. מאָו היין</p> <p>מר. און מרס. ב. וויינשטיין</p> <p>מר. און מרס. סעם זאַטמאַן</p> <p>מרס. פעני זוקער</p> <p>מר. און מרס. ישראל יאַסני</p> <p>מר. און מרס. ישראל לובלין</p> <p>חברטע ליב</p> <p>מר. און מרס. הערי סטאַלאַר</p> <p>מר. און מרס. וויליאַם ראָזען</p> <p>מר. און מרס. מאַקס ראָזענבערג</p> <p>מר. און מרס. הערי רייניש</p> <p>מר. און מרס. דזש. שולמאַן</p> <p>מאיר און קאַראַ שולמאַן</p> <p>מר. און מרס. מאַריס שוואַרץ</p> <p>מר. און מרס. שיינבערג</p> <p>מר. עדוואַרד שערמאַן</p>	<p>דר. און מרס. ה. טשיימסאָן</p> <p>מר. און מרס. סעם יאַפע</p> <p>מר. און מרס. היימאַן לין</p> <p>מר. און מרס. דזשאַן א. קאַרווער</p> <p>מרס. מרים קאַזאַוו</p> <p>מר. און מרס. דזשאַזעף קאַרסון</p> <p>מר. און מרס. מאַקס קופער</p> <p>מר. אוירווינג קינג</p> <p>מרס. כאַסיע שאַפיראַ</p> <p>מר. און מרס. איזידאַר שאַר</p> <p>מר. חיים שטיין</p> <p>מר. הערמאַן שטערן</p> <p>ברידזשפּאַרט, קאָנעטיקוט</p> <p>מר. און מרס. אברהם לעפער</p> <p>דר. מ. בעלזער</p> <p>א. גליקמאַן</p> <p>י. גרין</p> <p>י. דאַנציג</p> <p>ד. לעפער</p> <p>מ. לעפער</p> <p>ר. ניומאַן (אין נאַמען פון איוואַ גאַלדבערג)</p> <p>וו. מאלעי</p> <p>על. סמיט</p> <p>ל. סמיק</p> <p>מ. און מרס. מעקס וו. גאַלדשטיין</p> <p>י. פאַקס</p> <p>י. פאלבאָום</p> <p>סי. פראַמסאָן</p> <p>י. קאַטאַן</p>	<p>מר. און מרס. סעם בער</p> <p>מר. און מרס. י. בעק</p> <p>מר. און מרס. י. גלאַסטראַם</p> <p>מר. און מרס. ד. דייוויס</p> <p>מר. און מרס. א. דיימאַנד</p> <p>מר. און מרס. ה. וואַלף</p> <p>מר. און מרס. ה. לואיס</p> <p>מר. סעם לייף</p> <p>מרס. א. מאַרעט</p> <p>מר. און מרס. ב. מיטשעל</p> <p>מר. און מרס. מאַריס מערלין</p> <p>מר. סעם סווערדיין</p> <p>מרס. דזש. סמיטלאָוו</p> <p>מר. און מרס. מ. פיליפס</p> <p>מר. און מרס. סעם פיינבערג</p> <p>מר. און מרס. וו. פרידמאַן</p> <p>מר. און מרס. נייטען קאַץ</p> <p>מר. און מרס. י. קרוגער</p> <p>מר. און מרס. בערל ראַנין</p> <p>באַסטאָן</p> <p>מרס. סאַפי בורקאַט</p> <p>מר. און מרס. בען בלאַק</p> <p>מר. בערנאַרד בלידאַן</p> <p>מר. דזשעק גלייזער</p> <p>מר. און מרס. מעקס וו. גאַלדשטיין</p> <p>מר. און מרס. סעם וועסטלמאַן</p> <p>מרס. שפרה טאַר</p> <p>מר. און מרס. דזשעק טאַמאַס</p> <p>מר. און מרס. טייטעל</p>
<p>טאַראַנטאָ, קאַנאַדע</p> <p>י. פרייליך</p> <p>טרינידאַד</p> <p>מ. שאַדאַן</p> <p>מ. שטראַסבערג</p>		

נעמען פון נייע פארלאג-מיטגלידער וועלן דערשיינען אין די קומענדיקע ביכער.

דערשינענע ביכער פון דעמזעלביקן מעכאַבער :

- „כאַאַס“, לידער, פאַרלאַג „ניי־ידיש“, 1920, ניו־יאָרק
„פּיגאַראַ“, פּאַעמע, פאַרלאַג „ניי־ידיש“, 1924, ניו־יאָרק
„פּלאַקאַטן“, פּאַעמעס, פאַרלאַג „ידיש לעבן“, 1928, ניו־יאָרק
„די גאַלדענע שטאַט“, לידער, אַרויסגעבער : ביראַ־בידזשאַן ברענטש
37, יידישער פּראַטערנאַלער פּאַלקס־אַרדן, 1935, ניו־יאָרק
„נאַ־פּאַסאַראַן“, לידער וועגן שפּאַנישן בירגער־קריג, אַרויסגעבער :
קאַאַפּעראַטיווער פּאַלקס־פּאַרלאַג פון יידישן פּראַטערנאַלן פּאַלקס
אַרדן, 1938, ניו־יאָרק
„משה אַלגין“, פּאַעמע, אַרויסגעבער : שטאַט־קאַמיטעט פון יידישן
פּראַטערנאַלן פּאַלקס אַרדן, 1940, קליוולאַנד
„מאַרק שאַגאַל“, פּאַעמע, פאַרלאַג „מיינע לייענער“, 1946, ניו־יאָרק
צווייטע אויפלאַגע, 1947, ניו־יאָרק “ “

ביכער וואָס וועלן דערשיינען דורכן פאַרלאַג

„מיינע לייענער“:

- „מאַסקווער קליפּער“, פּאַעמע, אַ פּאַנטאַסטישע לופּט־רייזע איבער
אייראָפּע
„דער פּרעזידענט און דאָס פּאַלק“, לידער וועגן אַמעריקע
„דער פּאַסטעך ייסראַעל“, ראַמאַן אין פּערזן וועגן אַ סאַוועטיש־יידי־
שער פּאַמיליע
„מיין פּאַן־אַמעריקע“, אַ רייזע איבער די דאַרעם־אַמעריקאַנער לענדער

